

KONNEVESI

LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS

2025-2029

**OSA 1
VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS
VALTUUSTOKAUDELLA
2021-2025**

Hyvinvointitoimikunta 6.5.2025
Kunnanhallitus 19.5.2025 §76
Kunnanvaltuusto 26.5.2025 §17

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

1 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

1.1 Elinvoimainen Konnevesi (kilpailukykyinen, kasvava, vetovoimainen, menestyvä)

1.1.1 Väestö, väestöennuste 2040 ja ikärakenne

1.1.2 Kunnan taloustilanne

1.1.3 Hyte-kerroin ja TEA-viisari

1.1.4 Koulutus

1.1.5 Työllisyys ja yrittäminen

1.1.6 Elinvoimaa edistäneet hankkeet

1.1.7 Kuntamarkkinointi

1.2 Hyvinvointia tukevat elintavat

1.2.1 Ravitsemus

1.2.2 Liikunta

1.2.3 Lepo

1.3 Päihdehaitoilta suojaava ja ehkäisevä toiminta

1.4 Sosiaalinen hyvinvointi ja osallisuus

1.5 Turvallinen Konnevesi elää ja asua

2 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

3 Keskeiset opit valtuustokaudelta

4 Kertomuksen laatijat

JOHDANTO

Kuntaan perustettiin hyvinvointitoimikunta ja nimettiin hyvinvointikoordinaattori syyskuussa 2021, jonka jälkeen kunnassa alkoi systemaattisempi kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021-2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 20.6.2023, jolloin kuntaan laadittiin ensimmäiset yhteiset kaikkia toimialoja koskevat tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tämä laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma sisältää: 1) lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, 2) suunnitelman ikääntyneen tukemisesta, 3) ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelman, 4) osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja 5) Konneveden kunnan turvallisuussuunnitelman.

Jatkossa tarkoituksena on, että laajan hyvinvointikertomuksen osa I ja osa II valmistellaan ja hyväksytään erikseen. *Osa I-Väestön hyvinvoinnin kehitys valtuustokaudella* hyväksytään valtuustokauden loppuksi ja *osa II-Hyvinvointisuunnitelma* hyväksytään valtuustokauden alussa kuluvaksi valtuustokaudeksi strategiavalmistelun yhteydessä. Kuntastrategiassa tulee huomioida hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät tavoitteet. Lisäksi valtuustolle raportoidaan vuosittain kuntalaisten hyvinvoinnin kehityksestä.

Konnevesi 2025 -kuntastrategiassa linjataan, että Konnevesi on vahvan talouden, yrittäjyystävällisyyden ja laadukkaan maaseutuasumisen kotikunta. Kuntastrategian tavoitteina on ollut kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen sekä hyvinvointiohjelman laatiminen. Hyvinvointiohjelman on toiminut laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joka on valmisteltu moniammatillisesti ja -alaisesti hyvinvointitoimikunnassa.

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä, ja nykyään myös arjen turvallisuus nähdään olennaisena osana tätä kokonaisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alainen ja eri hallintokunnat yhdistävä tehtävä, johon osallistuvat kaikki kunnan sektorit sekä paikalliset ja alueelliset toimijat. Keskeiset paikalliset ja alueelliset yhteistyökumppanit ovat hyvinvointialue, kansalaisopisto ja järjestöt.

[Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa](#)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Ympäristö ja liikenne

Varautuminen, yhdyskuntasuunnittelu, turvalliset kadut ja pyöräreitit, lähiluonto ja rakennusvalvonta, melun ja häiriöiden torjunta ja valvonta, vähittäismyyntiin ja ravintoloiden vastuullisuuden tuki, puhdas vesi ja toimiva jätehuolto sekä ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen.

Sivistys, varhaiskasvatus ja koulut

Kirjastojen monipuoliset palvelut, liikunnan lisääminen, terveellinen joukkoruokailu, kiusaamisen ehkäisy, tukea tarvitsevien tunnistaminen ja ohjaaminen palveluihin.

Hyvinvointialue, järjestöt ja muut toimijat

Yhdyspintatyö, neuvottelut, toimintaedellytysten turvaaminen ja järjestämisestä sopiminen ja tilojen moninaiskäyttö.

Yhteistyössä

Yhteistyössä

Hyvinvointi- ja terveysvaikutusten tunnistaminen

Hyvinvointi ja terveys osaksi strategioita

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi

Hyvinvointikertomustyö

Vastuuhenkilö(t) ja ryhmät

Yhdyspintatyö alueellisten toimijoiden kanssa

Elinvoima

Yritys-, työllisyys- ja elinkeinopalvelujen mahdollistaminen, työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen sekä kotouttaminen.

Liikunta, kulttuuri ja harrastaminen

Harrastusmahdollisuudet ja lähiliikuntapaikat kaikille, kohdennetut palvelut, museot, kansalaisopistot, koulujen ja päiväkotien saavutettavat ja turvalliset pihat.

Osallisuus

Asukkaiden osallistumisen mahdollisuudet, järjestötoiminnan tuki, tilojen moninaiskäyttö, vanhustenvammais- ym. neuvostot ja asukasraadit.

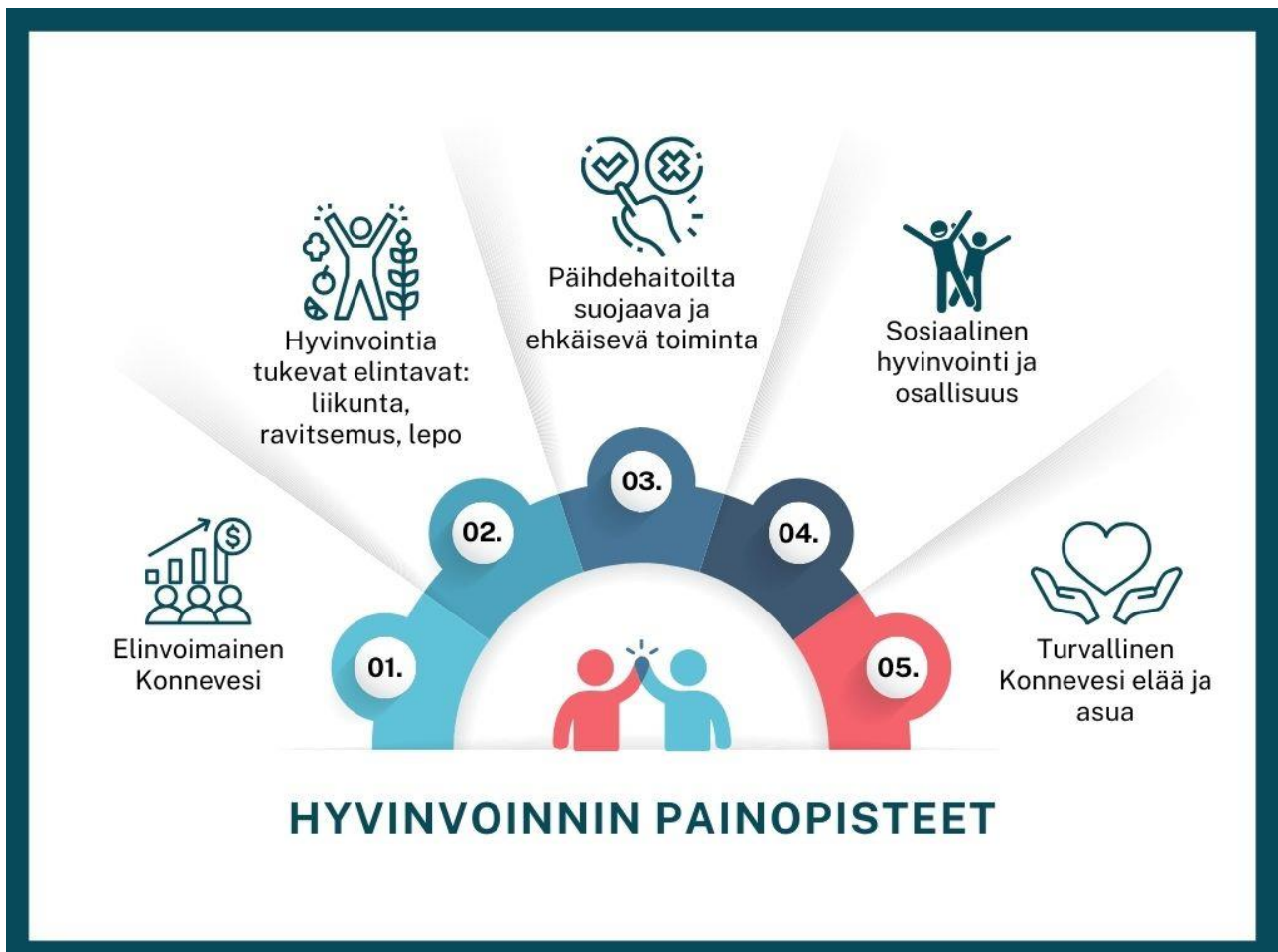

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

Tämä laaja hyvinvointikertomuksen osa I sisältää hyvinvointikertomuksen vuodelta 2024. Kulu- neen valtuustokauden alussa Covid-19 pandemia haastoi kuntalaisten hyvinvointia. Covid-19 luoki- teltiin valvottavaksi tartuntataudiksi 1.7.2023, johon voidaan katsoa pandemian päättyneen. Val- tuustokauden iso muutos oli hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023 ja palveluverkon muu- tos. Palveluverkkoselvityksen ja päätöksen myötä Konneveden kunnassa osittain palveluiden saata- vuus heikentyi. Toinen suuri muutos aivan valtuustokauden lopussa oli työllisyyspalveluiden siirty- minen valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Konnevesi kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalu- eeseen.

1 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpi- teiden arviointi

1.1.1 Väestö, väestöennuste 2040 ja ikärakenne

Väestö 2021-2024

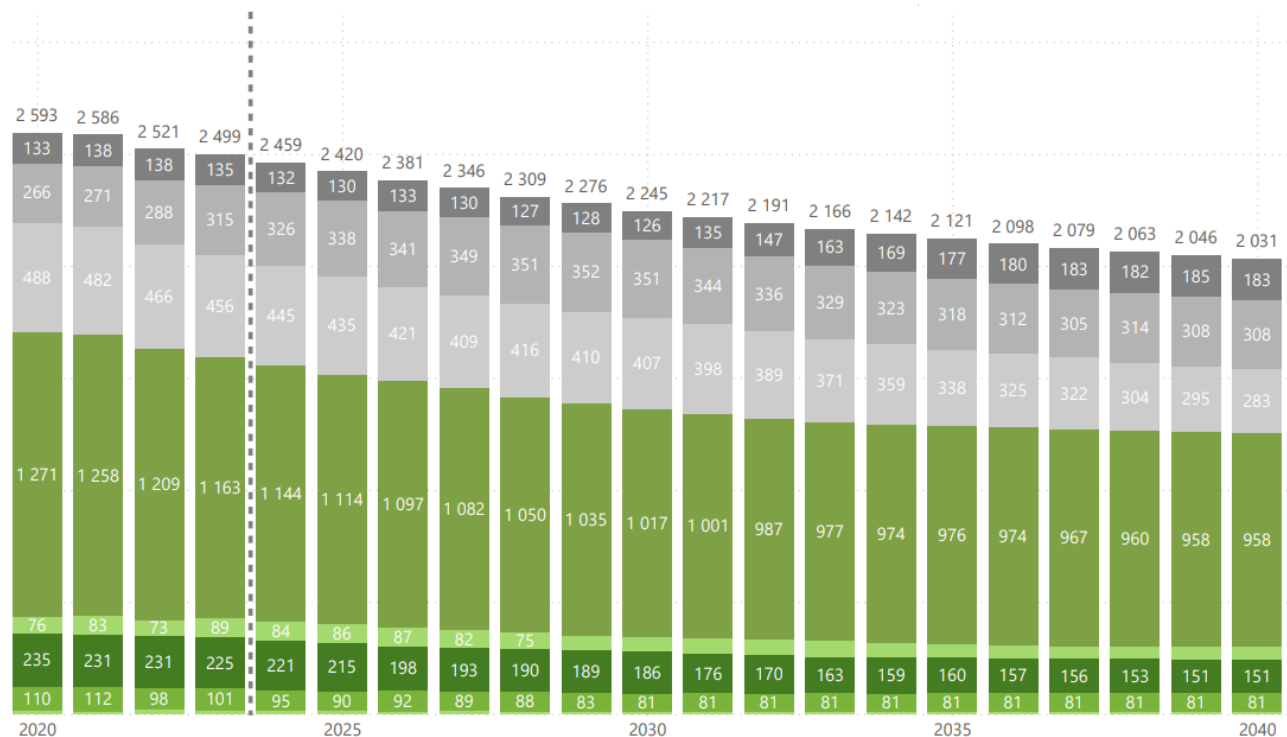
Konnevedellä väestön määrä on vähentynyt neljässä vuodessa 145 henkilöllä. Väestömäärä 31.12.2024 oli 2441. Vuoden 2024 aikana väkiluku väheni 58 henkilöllä. Ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy. Vuonna 2024 syntyi 16 lasta ja kuoli 55 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto oli -22 henkilöä. Väestön keski-ikä oli 51-vuotta. Lapsiperheitä perheistä oli 27-28% (sotkanet ind. 179). Demografinen huoltosuhde on ollut kasvava (sotkanet ind.761). Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvien määrä on lisääntynyt (sotkanet. ind 187). Vuoden 2024 lopussa kunnassa asui 28 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista.

Väestöennuste

Väestön määrä pikkuhiljaa vähenee vuoteen 2040 saakka (ennuste 2031 asukasta): syntyvyys pysyy suurin piirtein samassa (n. 12 lasta vuodessa), varhaiskasvatusikäisten, peruskoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden, työkäisten ja eläkkeelle jäävien määrä laskee mutta hoito- ja hoivapalveluita tarvitsevan ikäluokan määrä (75+ vuotiaat) pysyy ennallaan tai jopa hieman lisääntyy. Varsinkin yli 85-vuotiaiden määrä tulee olemaan kasvava.

Ikäryhmä

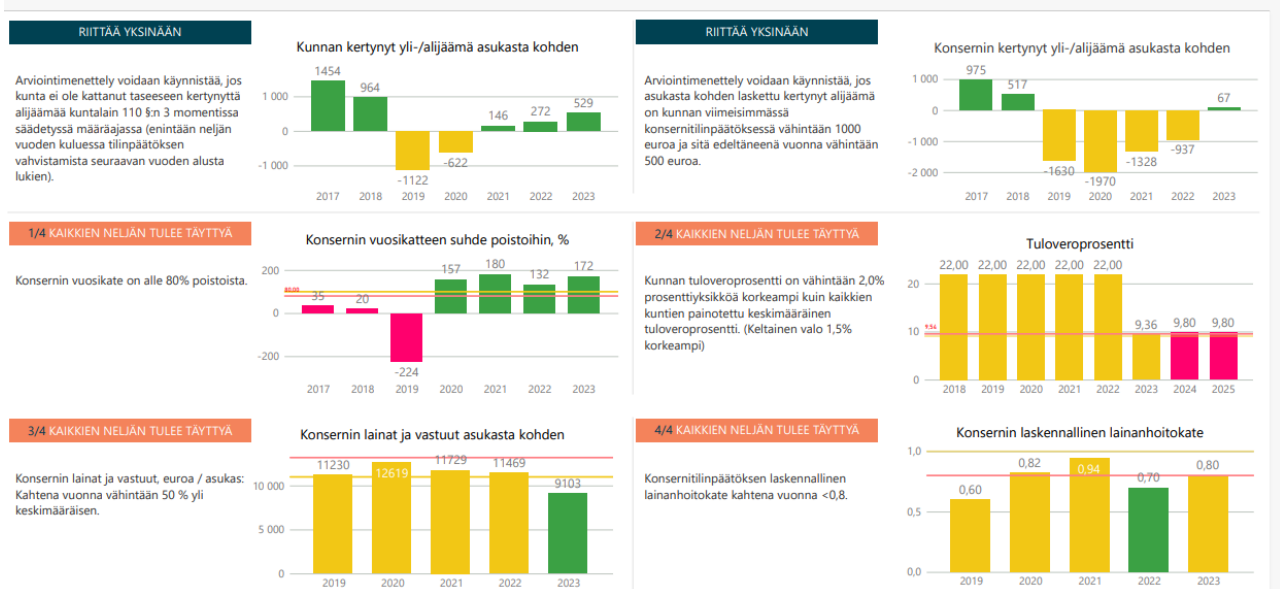
- Syntyneet, alle 1-vuotiaat
- Varhaiskasvatus, 1-6-vuotiaat
- Peruskoulu, 7-15-vuotiaat
- Toisen asteen koulutus, 16-18-vuotiaat
- Työkäiset, 19-64-vuotiaat
- Eläkkeelle jäävät, 65-74-vuotiaat
- Hoito- ja hoivapalvelut, 75-84-vuotiaat
- Hoito- ja hoivapalvelut, 85+-vuotiaat

Lähde: Kuntamaisema

1.1.2 Kunnan taloustilanne

Kuntatalous on parantunut taloudentasapainottamisohjelman myötä. Kunnan tilinpäätös on ollut positiivinen vuodesta 2020 lähtien. Konnevesi oli vielä vuonna 2022 ns. kriisikunta. Kunnan lainakanta (suhteellinen velkaantuneisuus %) on kuitenkin edelleen suurta.

1.1.3 Hyte-kerroin ja TEA-viisari

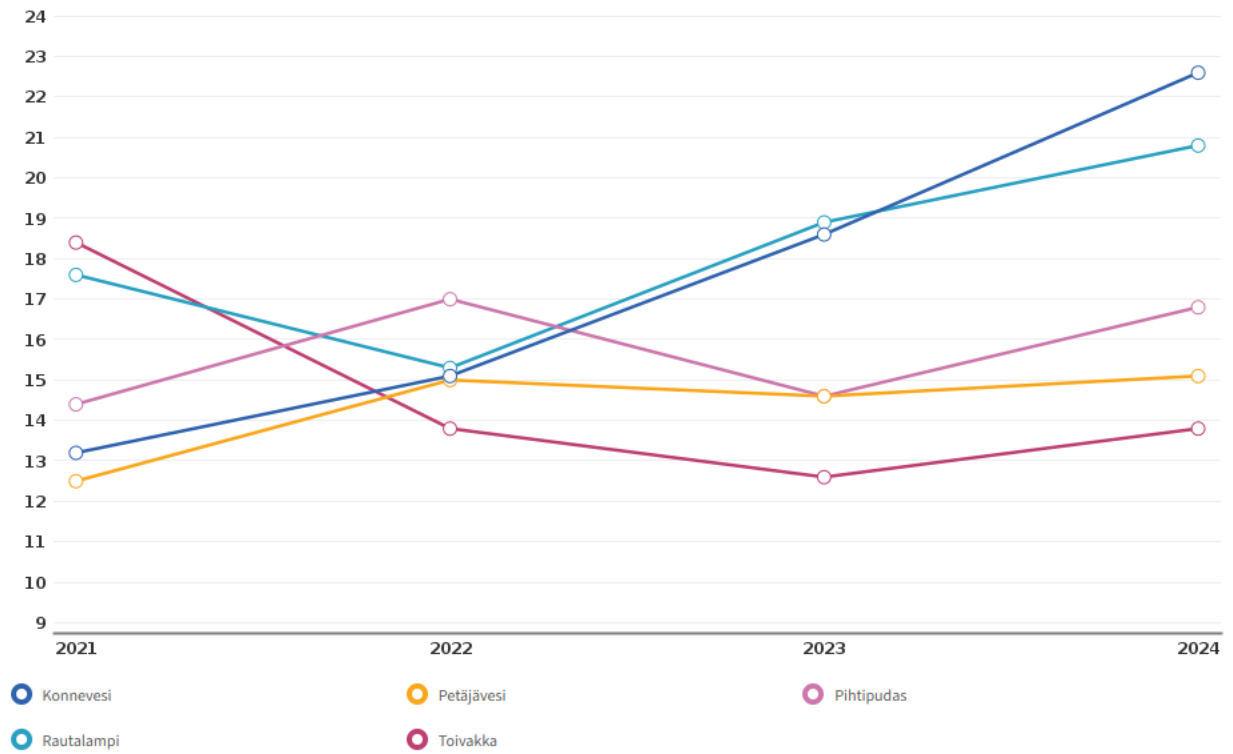
Hyte-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen (THL). Tätä lisäosaa on maksettu kunnille vuodesta 2023 lähtien. Kunkin vuoden hyte-kerroin julkaistaan sotkanet-palvelussa aina vuoden lopussa (Vuoden 2024 hyte-kerroin julkaistiin 13.12.2024, joka vaikuttaa vuoden 2025 valtionosuuksien lisäosaan). Kuntien HYTE-kerroin muodostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista.

HYTE-kerroin euroa / asukas

info ind. 5341 Sukupuoli: Yhteensä

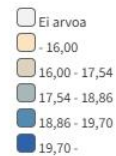
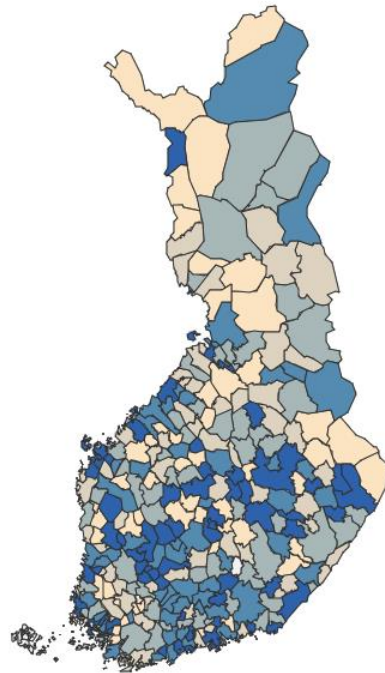
Konneveden kunnan hyte-kerroin oli vuoden 2024 lopussa Suomen toiseksi korkein. Tämä tuo kunnalle rahaa vuonna 2025 valtionosuuksien lisäosan muodossa 58 396 euroa.

HYTE-kerroin euroa / asukas

info ind. 5341 Vuosi: 2024 Sukupuoli: Yhteensä

Näytä nimet kartalla

Leaflet

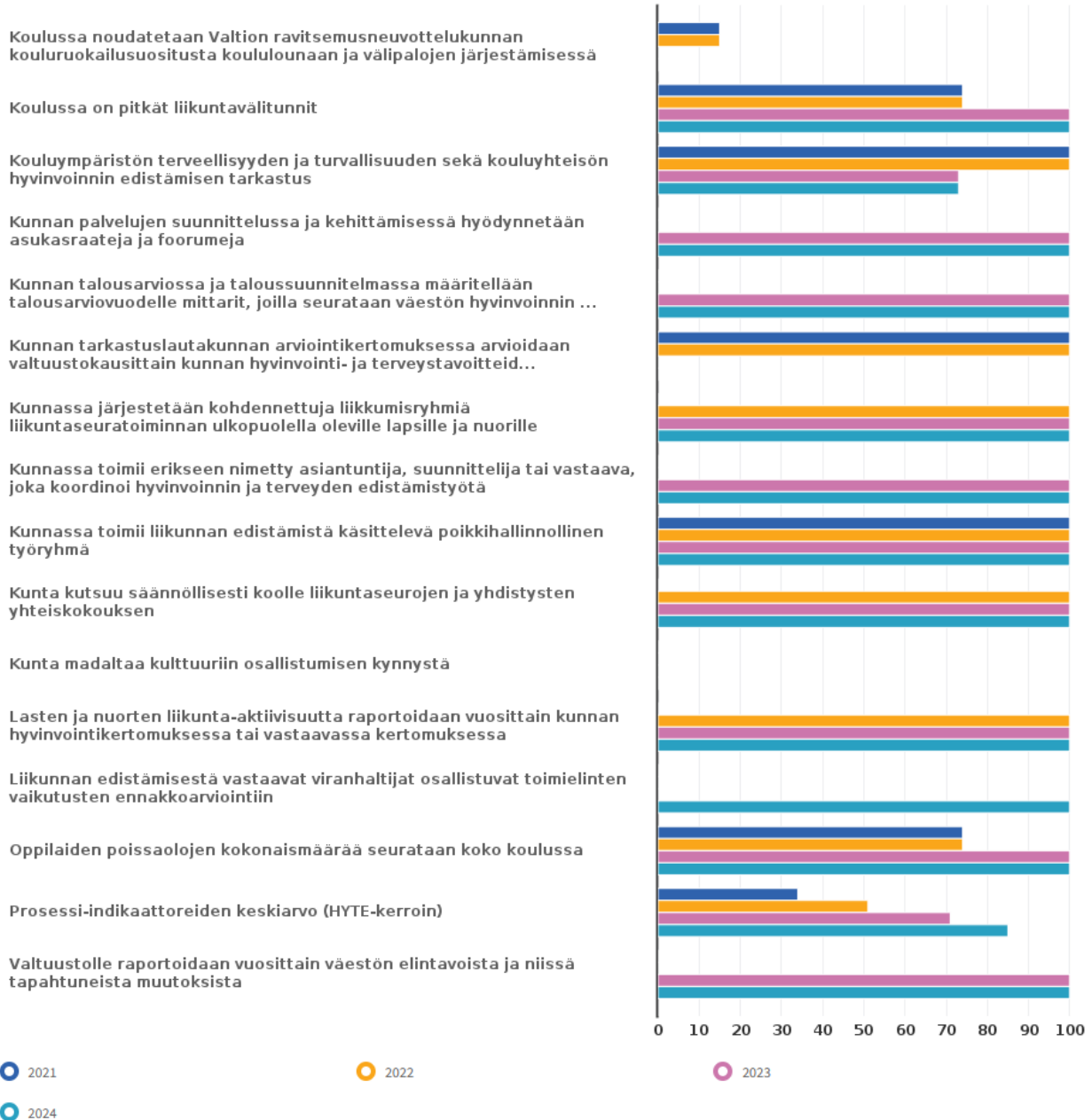
Näytä sivun URL

Prosessi-indikaattorit

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Prosessi-indikaattoreiden tiedonkeruut ovat joka toinen vuosi (parittomina vuosina peruskoulut, kuntajohto, kulttuuri ja parillisina vuosina liikunta). Tulokset päivittyvät teaviisari.fi sivustolle noin puolen vuoden kuluttua tiedonkeruusta.

Toimintaa kuvaavat indikaattorit:

- peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria)
- liikunta (5 yksittäistä indikaattoria)
- kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria)
- kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori)

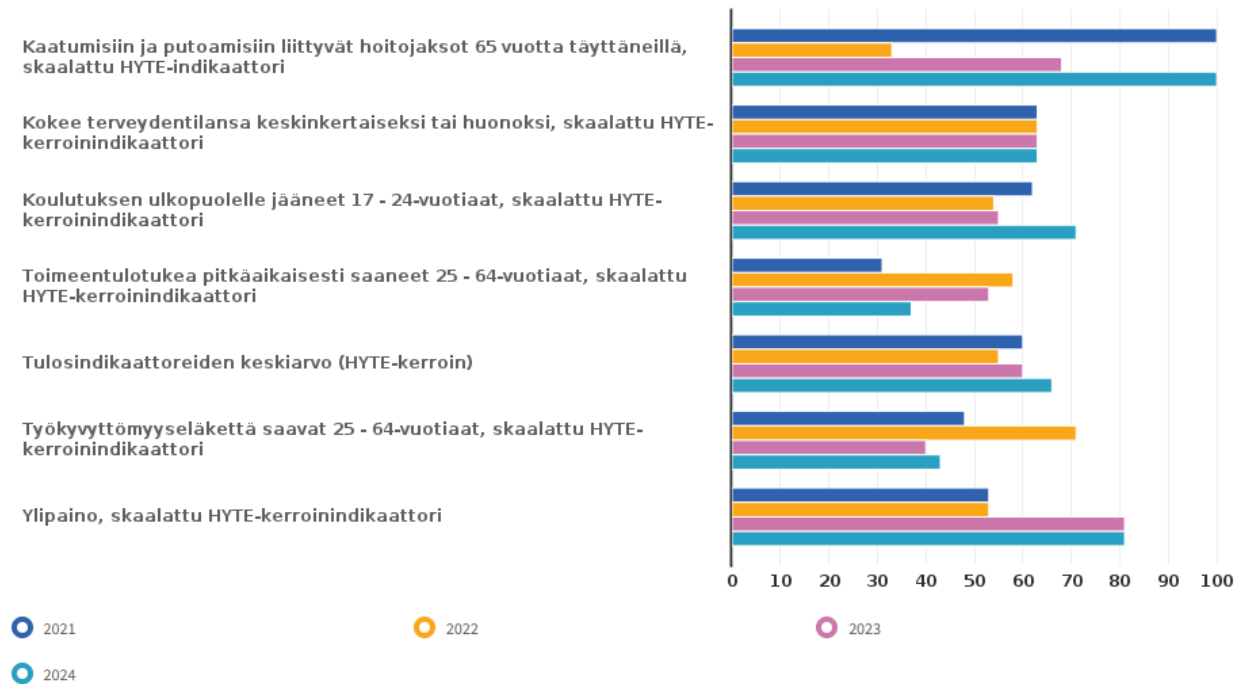
Tulosindikaattorit

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta.

Laskennassa etsitään jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien pienin erotus ja suurin erotus. Suurin erotus kuvaa parasta positiivista kehitystä. Kuntakohtaiset pistemäärät skaalataan edellä mainittujen minimien ja maksimien avulla.

Suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetasossa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

Skaalauksen ansiosta pistemäärät ovat vertailukelpoisia eri indikaattoreiden välillä. Lisäksi jo pienellä parannuksella kunta voi saada hyviä pistemääriä, jos muutos on hyvä kaikkien muiden kuntien tilanteeseen verrattuna.

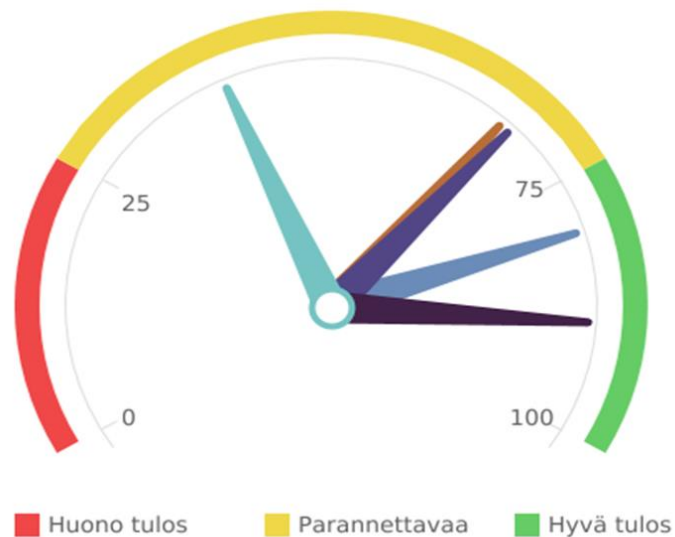
		2021	2022	2023
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä info ind. 3959	yhteensä	360,0	258,0	211,3
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286		19,1		
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3219		8,8	5,6	5,7
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 234		1,5	1,3	0,9
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 306		8,8	8,8	8,7
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3906		37,5		

[TEAvisari](#)

TEAvisari on työväline kunnille ja kouluille. Tiedot kuvaavat terveydenedistämistäktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit tulevat TEAvisarista.

Konnevesi vertailu vuosilta 2021-2024. Tiedonkeruu osa-alueista joka toinen vuosi.

	Pisteet	2024	2023	2022	2021
	Kaikki sektorit	69	74	67	53
	Kuntajohto	..	80	..	40
	Perusopetus	..	67	..	63
	Lukiokoulutus	82	..	89	..
	Liikunta	68	..	85	..
	Kulttuuri	..	40	..	39

Aluevertailu vuodelta 2024

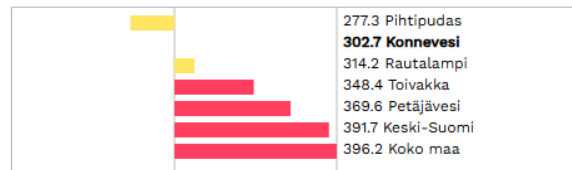
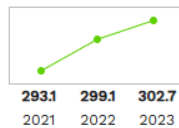
Pisteet	Konnevesi	Petäjävesi	Rautalampi	Toivakka	Pihtipudas	Koko maa
Kaikki sektorit	69	54	72	52	60	69
Kuntajohto	80	61	83	65	72	83
Perusopetus	67	71	53	65	57	64
Lukiokoulutus	82	93	82	..	84	69
Liikunta	68	33	65	39	59	69
Kulttuuri	40	42	87	39	41	72

1.1.4 Koulutus

Kouluttaneisuus vaikuttaa monin tavoin yksilön hyvinvointiin. Korkeampi koulutustaso on yhteydessä parempaan terveyteen ja pidempään elinikään. Koulutustaso vaikuttaa terveystietoisuuteen. Koulutuksella on positiivinen vaikutus mielenterveyteen. Koulutetut ihmiset kokevat vähemmän stressiä ja heillä on paremmat valmiudet käsitellä elämän haasteita. Lisäksi koulutus edistää sosiaalista hyvinvointia ja osallisuutta. Kouluttautuneisuus myös vähentää taloudellista stressiä ja parantaa näin ollen elämänlaatua.

Koulutustasoindeksi (sotkanet ind.180) ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskeamalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Indikaattori päivitetään syksyisin. Konnevedellä teorettinen koulutusaika henkeä kohti on kolme vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen.

Koulutustasomittain (T)

Konneveden lukioon hakeutuvien opiskelijoiden lukumäärä on ollut viimeisten vuosien aikana laskusuuntainen. Selittäväksi tekijäksi ovat nousseet ammatillisten opintojen vetovoima sekä yleinen ikäluokkien pieneneminen. Konneveden lukion kehittäminen on ollut yksi Konneveden kuntastrategian kärkihankkeista kuluneen valtuustokauden aikana. Kuntastrategisena tavoitteena on ollut tarjota nuorille koulutusta koko oppivelvollisuuden ajan, joka vaatii lukion säilymisen kunnassa. Lukion vetovoimatekijöinä vuodesta 2023 saakka on ollut ilmainen ajokortti, uudet luonto- ja eräpäinnotteiset kurssit ja maksuton kuntosali. Finest futuren kautta lukiossa on ollut kaksi kansainvälistä opiskelijaa. Finest futuren kanssa tehty sopimus irtisanottiin 1.12.2024 alkaen. Pienen kunnan lukiossa on mahdollista tukea opiskelijoita enemmän kuin suurissa lukioissa, mikä auttaa jokaista opiskelijaa valmistumaan ylioppilaaksi.

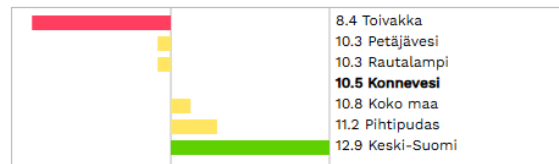
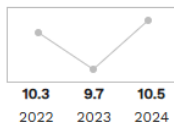
Konneveden lukion kehittämistoimenpiteet ovat olleet tuloksellisia ja oppilasmäärät ovat lähteneet kasvuun:

lv 2022-2023	lv 2023-2024	lv 2024-2025
28 oppilasta	35 oppilasta	42 oppilasta

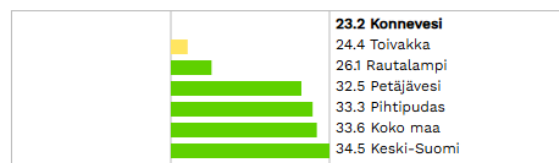
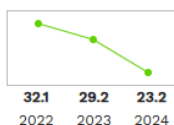
1.1.5 Työllisyys ja yrittäminen

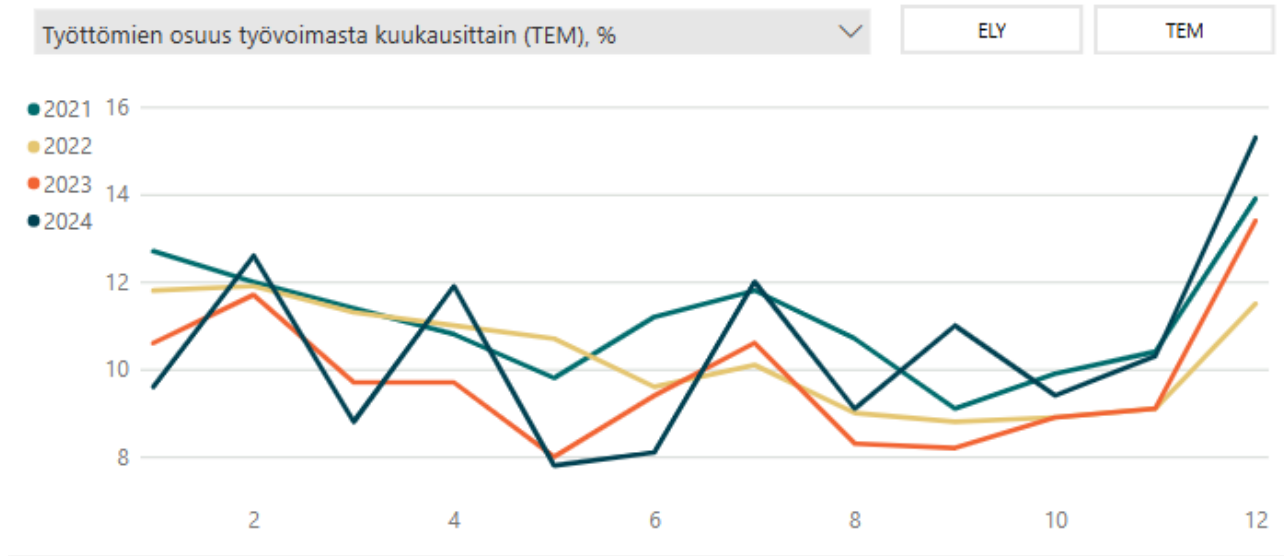
Työttömien osuus työvoimasta on pysynyt valtuustokauden ajan samana. Huomionarvoista on kuitenkin, että pitkäaikaistyöttömien osuus on vuosittain laskenut, joka näkyy pienentyneinä työmarkkinatuen kuntaosuutena.

Työttömät, % työvoimasta (T)

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (T)

Työmarkkinatuen kuntaosuus (kuntamaisema)

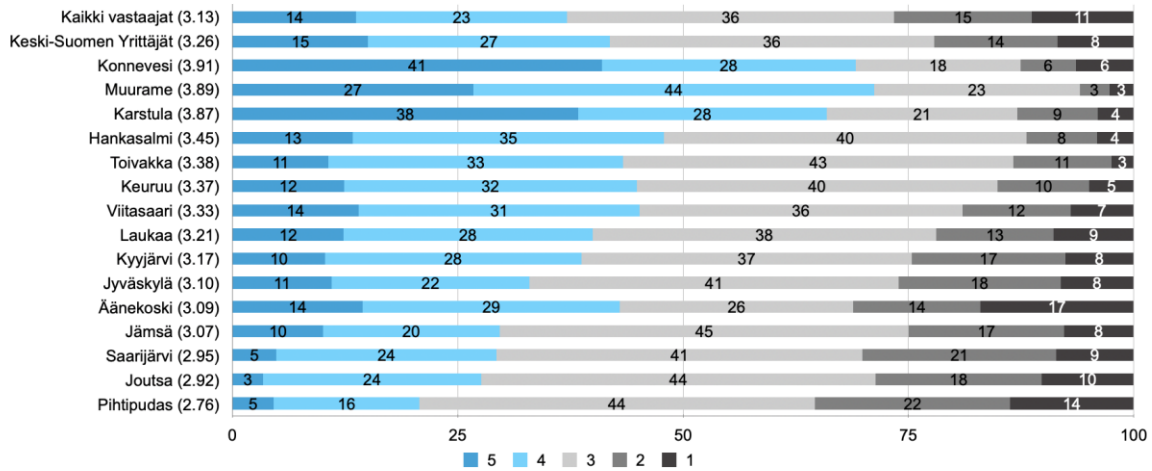
	2021	2022	2023	2024
Kunnanosuus	150 977	145 619	105 826	95 617
Muutos %	-2,6%	-3,5%	-27,3%	-9,7%
Muutos	-4 027	-5 358	-39 793	-10 214

[Kuntabarometri](#)

Konneveden kunta arvioitiin koko Keski-Suomen parhaaksi kunnaksi yrittää, selviää Suomen Yrittäjien tiistaina 14. toukokuuta julkaisemasta Kuntabarometri 2024 -kyselystä. Valtakunnallisesti Konnevesi rankattiin koko maan 7. yrittäjyystävällisimmäksi alle 10 000 asukkaan kunnaksi. Taloustutkimus kysyi Suomen Yrittäjien toimeksiannosta yrittäjiltä mielipiteitä yrityksen kotikunnan toiminnasta. Kysely tehtiin 1.2.–8.4.2024, ja siihen vastasi 9 627 yrittäjää eri puolilta Suomea. Konnevedellä Kuntabarometriin vastasi yhteensä 47 yrittäjää, joka on yrityskantaan suhteutettuna koko maakunnan eniten. Kyselyssä mitataan laajasti tyytyväisyyttä muun muassa yrityspalveluihin, kunnan päätöksentekoon, hankintoihin ja yrityslähtöisyyteen. Konnevesi sai kyselyn kokonaisarvosanaksi 3.91, kun Keski-Suomen keskiarvo oli 3.26 ja koko valtakunnan 3.13 asteikolla 1-5.

Yrittäjät

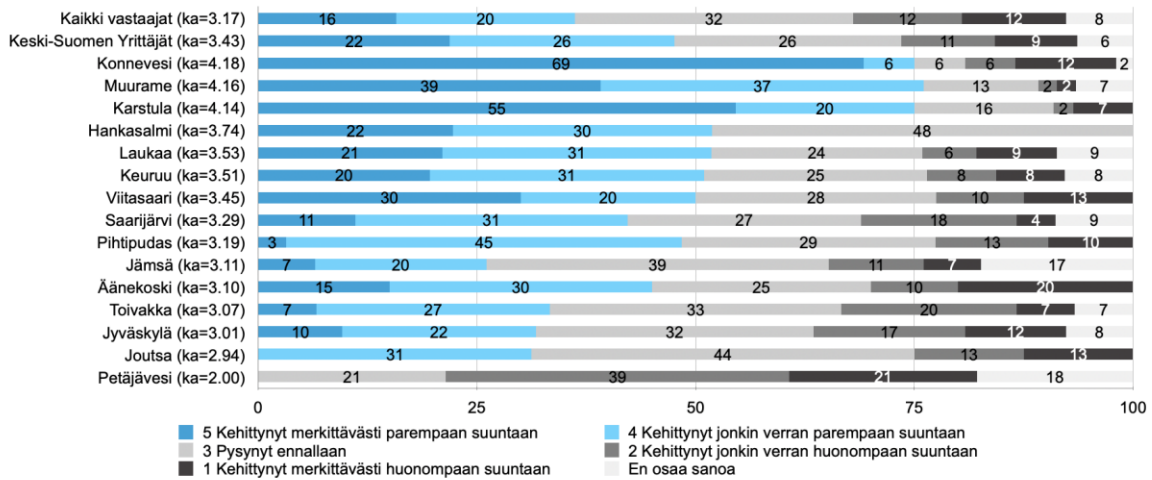
Kokonaisranking (2024) (1)

OSAJOUKKO: Keski-Suomen Yrittäjät

Yrittäjät

Yrityspalvelut tukevat yritykseni toiminnan kehittämistä (2024)

OSAJOUKKO: Keski-Suomen Yrittäjät

	2021	2022	2023	2024
Aloittaneet yritykset (Tilastokeskus)	18	9	10	16
Yrityskanta (Tilastokeskus)	239	237	240	243

Konnevedelle on sijoittunut toimintansa aloittaneiden yritysten lisäksi myös kotipaikkansa vaihtajia toimijoita, joiden myötä kunnassa toimintansa varsinaisesti aloittaneiden yritysten määrä on suurempi. Luvuissa ei ole mukana kunnassa toimivat yritykset, joiden kotipaikka on muu kuin Konnevesi.

1.1.6 Elinvoimaa edistäneet hankkeet

Keskeisimmät hankkeet ovat olleet **Konneveden Toripuistosta nykyaikainen tapahtuma-alusta -hanke** ja **Kodiksi Konnevesi -hanke**.

Konneveden Toripuistosta nykyaikainen tapahtuma-alusta -hanke toteutettiin ajalla 1.8.2023–30.9.2024. Hankkeen tavoitteena oli muuttaa vajaakäytöllä oleva torialue nykypäivän tarpeita vastaavaksi ja esteettömäksi tapahtuma-alustaksi, joka edistää yhteisöllisyyttä, tukee paikallista liiketoimintaa ja houkuttelee matkailijoita alueelle.

Hankkeen konkreettisiin tuloksiin kuuluivat torialueen maaston esteettömäksi tekeminen ja nykyhetken palvelutarpeita sekä tulevaisuutta palvelevan infrastruktuurin rakentaminen, mukaan lukien uusi esiintymislava, valaistus ja hankkeen yhteydessä toteutetut sähköajoneuvojen latauspisteet hidas- ja nopealataustekniikoin. Alueelle toteutettiin myös viheristutuksia, vettä läpäisevin kerroksin toteutettuja kulkuväyliä ja muita ympäristöystävällisiä ratkaisuja, jotka parantavat paitsi esteettömyyttä niin myös alueen viihtyisyyttä sekä monikäyttöisyyttä.

Torialueen käyttö on osoittanut selkeää kasvua hankkeen myötä jo suhteellisen lyhyen tarkastelujakson aikana. Esiintymislavalla on jo järjestetty musiikki- ja viihdetapahtumia ja muita tilaisuuksia. Torimyyjien aktiivisuus on lisääntynyt merkittävästi osoittaen vakiintuneiden torimyyntipäivien piirteitä, ja alueella on suunnitteilla säännöllisiä markkinatapahtumia. Lisäksi Toripuisto on luonut mahdollisuuksia uusille yrityksille: hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen on syntynyt uusia liiketoimintoja, ja omistajanvaihdoksia on saatu päätökseen hankkeen aikana. Yritystoimintaa on syntynyt ja kehittynyt muun muassa ravintola- ja kahvilatoiminnan ympärille sekä palvelualueille. Alueen yleisilme ja viihtyisyys ovat parantuneet huomattavasti, ja erityisesti pimeän ajan valaistuksen parantaminen on tehnyt alueesta toimivamman ja houkuttelevamman myös ilta-aikaan. Hanke on merkittävästi vahvistanut Konneveden imagoa vetovoimaisena ja yhteisöllisenä kuntana myös hankealueen ulkopuolella käynnistäen keskustan laajemman vetovoimaisuuden kasvun.

Konneveden Toripuistosta nykyaikainen tapahtuma-alusta -hankkeen kustannusarvio oli reilut 400 000 euroa, josta JTF-rahoituksen osuus on noin 300 000 euroa.

Kaksivuotisessa Kodiksi Konnevesi -hankkeessa kartoitettiin kunnan alueella vajaakäytöllä olevia asuntoja, joilla olisi markkinapotentiaalia. Hankkeen myötä noin kymmenen konnevetistä kiinteistöä löysi uudet asukkaat. Hankeaika osui maaseutuasumisen hankkeelle erittäin haasteelliseen ajanjaksoon, sen alkaessa asuntomarkkinat sakkasivat, korot nousivat merkittävästi ja lainansaanti hankaloitui, talouskriisi aiheutti epävarmuutta ja merkittävästi kohonneet elämis- ja asumiskustannukset laittoivat ihmiset ahtaalle. Kaiken seurauksena asuntojen hinnat laskivat, jolloin omistajat eivät halunneet laittaa taloja myyntiin, ja toisaalta ostajilla ei ollut mahdollisuutta ostaa. Leader-hankkeen indikaatitietoihin hankkeen vaikuttavuuteen parantuneista palveluista hyötyvän väestön määräksi oli asetettu 4400 henkilöä, ja luvun voidaan katsoa täyttyneen. Talkootyötuntien tavoitemääräksi oli asetettu 1276,50 h, ja talkootyötä kertyi 351,5 h yli tavoitteen, yhteensä 1 628 h. Aktivointitilaisuuksiin osallistuneiden määrällinen tavoite oli 500 kpl, hankkeen osallistama määrä oli 1 240, eli reilusti yli tavoitteen. Myös hankkeeseen osallistuneiden organisaatioiden määrässä päästiin yli tavoitteen, joka oli 50 kpl.

1.1.7 Kuntamarkkinointi

Viime vuosina Konneveden kuntamarkkinointi on ollut suunnitelmallista, monikanavaista ja tuloksellista. Toiminnan ytimessä on ollut Elinvoimayhtiö Konneveden Voima Oy, joka on vienyt eteenpäin kunnan strategisia tavoitteita, kuten yritysmuotoisuuden, asukasluvun ja tunnettuuden kasvattamista - ja vastaa kokonaisuutena kunnan markkinoinnin suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Kuntamarkkinoinnin painopisteinä ovat olleet kuntastrategian mukaisesti muun muassa yrittäjyyden tukeminen, uusasukashankinta, matkailun kehittäminen sekä kunnan brändin jatkuva vahvistaminen.

Yritysmuotoisuuden saralla Konnevesi on noussut selvästi esille sekä maakunnallisella että valtakunnallisella tasolla. Vuoden 2024 Kuntabarometrin mukaan Konnevesi on Keski-Suomen yrittäjämutoisin kunta ja koko Suomen seitsemänneksi yrittäjämutoisin kunta alle 10 000 asukkaan kunnista. Koko maan kuntien vertailussa Konnevesi sijoittui kymmenenneksi. Yrityspalvelujen kehittäminen on saanut yrityksiltä poikkeuksellisen hyvää palautetta: Konneveden yrityspalvelut arviointiin parhaiksi Keski-Suomessa (ka 4,18 asteikolla 1–5). Tämä näkyy myös konkreettisina tuloksina, kuten uusien yritysten määrän kasvuna ja laajana yrittäjien osallistumisena kehittämistoimiin. Sosiaalisen median ja digitaalisen markkinoinnin panostukset ovat tuottaneet selkeää kasvua näkyvyydessä ja tavoitavuudessa. Esimerkiksi Facebookin orgaaninen kattavuus kasvoi 2024 yli 50 % ja vierailujen määrä yli 125 %. Instagramin orgaaninen kattavuus nousi jopa 1600 %, ja Metan alustoilla saavutettiin yhteensä yli miljoona orgaanista näyttökertaa vuoden aikana. Seuraajamäärän kasvu on ollut merkittävää (+640 uutta seuraajaa, +212 %), mikä osoittaa markkinointitoimien tehon ja kunnan vetovoiman kasvaneen suhteessa alueen muihin kuntiin.

Kunta on vahvistanut näkyvyyttään myös perinteisessä mediassa sekä erilaisissa tapahtumissa.

Vuonna 2024 tuotettiin yli 60 omaa kuntatiedotetta ja julkaistiin yli 100 erilaista mediaosumaa.

Kunta on ollut aktiivisesti esillä messuilla (mm. Matkamessut) ja järjestänyt tapahtumia, jotka ovat tuoneet kävijöitä laajalti myös kunnan ulkopuolelta. Tapahtumia on tuotettu paitsi omana tuotantona (mm. Konnevesi Rally Park, Savottamarkkinat) niin myös tapahtumayhteistyön kautta (mm. Naisten Viikko, KonnTeksti). Kuntamarkkinoinnin rinnalla on panostettu uusasukashankintaan ja Konneveden vetovoiman vahvistamiseen asumiskuntana esimerkiksi "Kodiksi Konnevesi" -hankkeen ja erilaisten kehittämisprojektien kautta.

Yritysneuvonnan saralla Elinvoimayhtiö Konneveden Voima Oy on tukenut yrityksiä niin markkinoinnissa, rahoituksessa, rekrytoinneissa kuin tuotekehityksessä. Neuvontaa ja konkreettista apua on saanut yli 100 toimijaa. Lisäksi kunta on aktiivisesti rakentanut ja ylläpitänyt useita verkkosivustoja (esim. konnevesi.fi, kodiksikonnevesi.fi, visitkonnevesi.fi, konnevedenmuseo.fi, hayrylanta.fi), jotka tukevat sekä viestintää että markkinointia. Lisäksi Elinvoimayhtiö on kannustanut alueen yrityksiä menestykselliseen markkinointiin, joka on merkittävä osa koko kuntamarkkinoinnin kokonaisuutta.

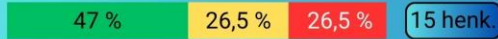
Kokonaisuutena Konneveden kuntamarkkinointi on ollut menestyksekkästä, monikanavaista ja vahvasti vaikuttavaa. Toimenpiteillä on lisätty sekä tunnettuutta että houkuttelevuutta, ja niiden ansiosta Konnevesi on noussut näkyvästi esiin niin yrittäjyydessä, asukashankinnassa kuin matkailussa. Työ on saanut tunnustusta myös valtakunnallisesti, ja Elinvoimayhtiön toimintamallia on esitelty kiinnostuneille muissa kunnissa. Markkinoinnin ja elinvoimatyön vaikuttavuutta osoittavat myös konkreettiset tulokset: lisääntyneet yritykset, kasvaneet mediaseuraajat sekä yritysten ja asukkaiden myönteinen palaute.

1.2 Hyvinvointia tukevat elintavat

Kunnassa on järjestetty monenlaista yleisesti hyvinvointia edistävää toimintaa. Eri-ikäisille on järjestetty hyvinvointi-iltoja, joissa on jaettu hyte-tietoutta ja tehty erilaisia mittauksia. Hyvinvointi-illat ovat olleet suosittuja varsinkin senioreiden osalta. Työikäisiä hyvinvointi-iltoihin on osallistunut vähän. Alla koosteet kevään ja syksyn 2024 työikäisten ja senioreiden hyvinvointi-illoista.

Työikäisten (alle 65-vuotiaat) tulokset

PURISTUSVOIMA:

ETEENTAIVUTUSTESTI:

YHDEN JALAN SEISONTA:

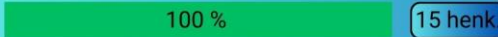
TOISTOKYYKISTYS:

HARTIASEUDUN LIIKKUVUUS:

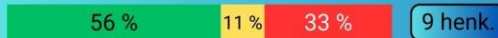
VERENSOKERI:

VERENPAINE:

HEMOGLOBIINI:

KOLESTEROLI:

Senioreiden (yli 65-vuotiaat) tulokset

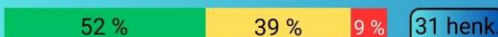
PURISTUSVOIMA:

ETEENTAIVUTUSTESTI:

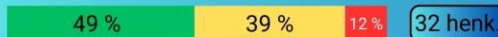
YHDEN JALAN SEISONTA:

TUOLILTA YLÖSNOUSU:

HARTIASEUDUN LIIKKUVUUS:

VERENSOKERI:

VERENPAINE:

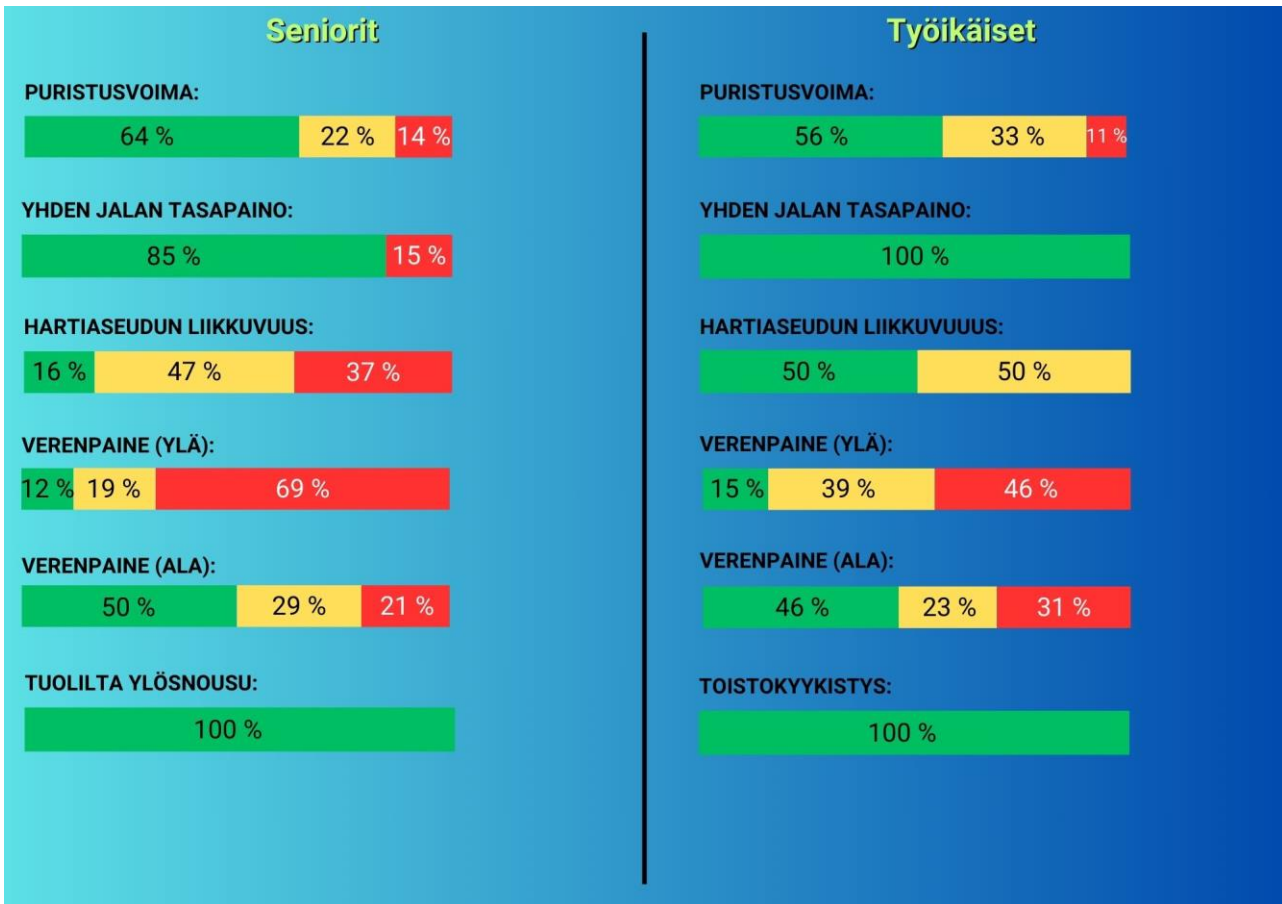

HEMOGLOBIINI:

KOLESTEROLI:

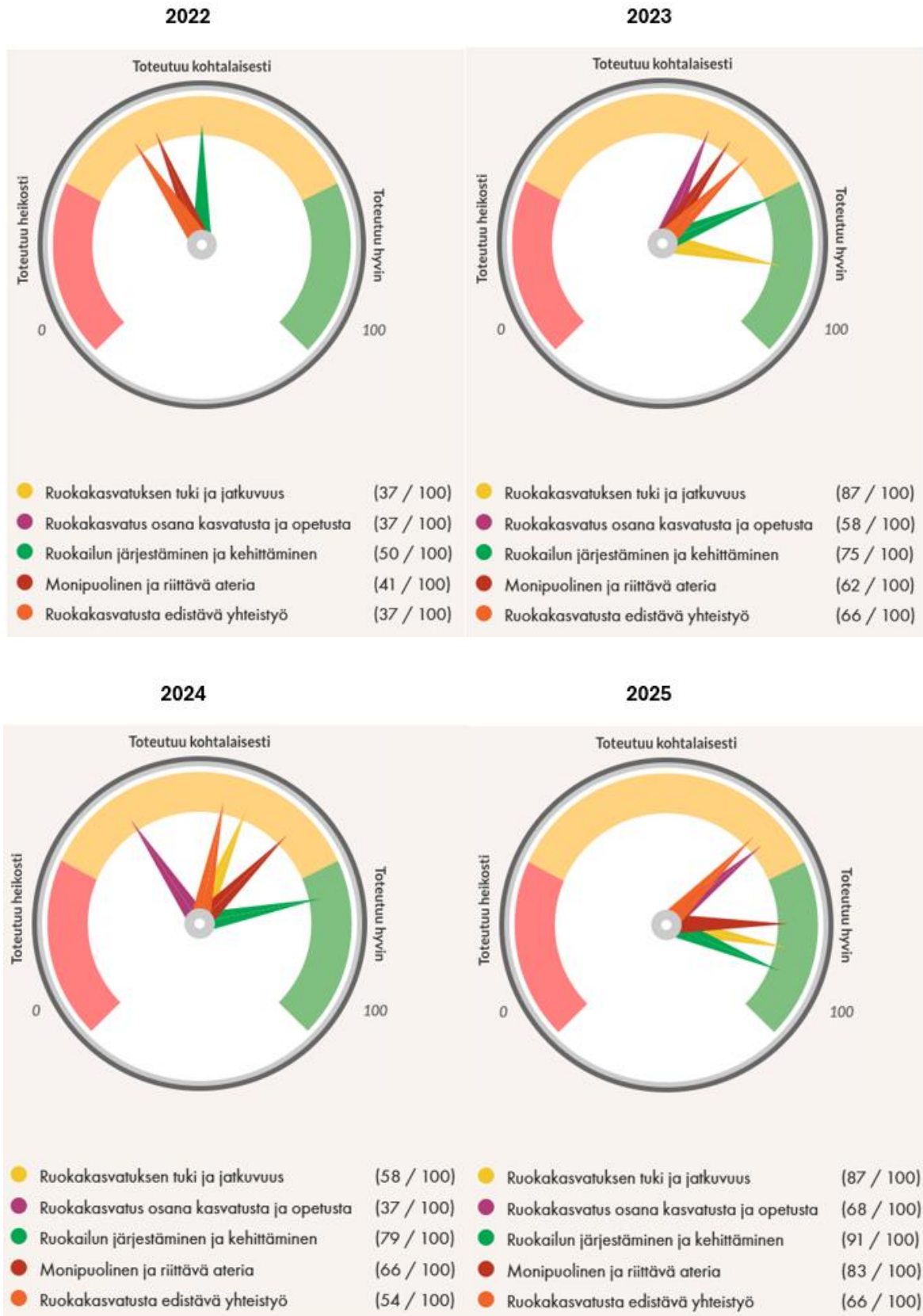
Syksyllä 2024 aloitettiin varhaiskasvatuksen aamukahvit, jotka ovat olleet matalan kynnyksen kohtaamispaikka vanhempien kanssa ja kahvit ovat olleet aina teemalliset. Siellä on ollut teemoina lepo, ravinto, liikunta ja media sekä tunnekasvatus. Aamukahveilla on jaettu materiaaleja vanhemmille, mitä voisi teemaan liittyen kotona hyödyntää. Koululla kokoontuu kerran kuukaudessa moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, jossa pohditaan lasten ja nuorten hyvinvointia haastavia teemoja laajasti.

1.2.1 Ravitsemus

Konneveden kunta kuuluu muiden Keski-Suomen kuntien tavoin Keski-Suomen alueelliseen ravitsemustyöryhmään, jossa K-S hyvinvointialueen johdolla yhteistyössä sidosryhmien kanssa kehitetään eri ikäisten hyvää ravitsemusta. Tähän avuksi ravitsemustyöryhmä on kehittänyt eri-ikäisille ryhmille omat hyvinvointia ravitsemuksella suunnitelmat. Eri-ikäisten ravitsemussuositukset myös omalta osaltaan avustavat eri toimijoita toteuttamaan terveellistä ravitsemusta. Lisäksi kaikille toimijoille avoimina toimijaverkostoina toimivat ruokakasvatusverkosto sekä aikuisten ruokaverkosto. Konneveden kunnassa moniammatillisesti kokoonnutaan pohtimaan ruokakasvatukseen liittyviä asioita hyvinvointikoordinaattorin, varhaiskasvatuksen, koulun ja ravintokeskuksen kanssa noin kaksi kertaa vuodessa. Konneveden kunnassa ruokakauppojen saavutettavuus ja valikoima on hyvä ja kunnassa on tarjolla monipuolista lounasruokaa yksityisiltä yrittäjiltä. Kunnan liikuntaneuvonta sisältää aina myös ravitsemusneuvontaa. Vuosittain järjestetyissä eri-ikäisten hyvinvointi-illoissa ovat olleet myös ravitsemusasiat teemana.

Lapset, nuoret ja perheet

Varhaiskasvatus on tehnyt ruokakasvatuksen nykytilan arvioinnin vuosittain vuodesta 2022 lähtien. Ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan arviointi on maksuton työkalu arviointiin, seurantaan ja näkyväksi tekemiseen niin yksikkö- kuin kuntatasolla ([arviointityökalu](#)).

Ruokakasvatus on lisätty osaksi varhaiskasvatussuunnitelmaa, jonka myötä myös monenlaista kehitystä on tapahtunut, joka näkyy myös vuoden 2025 nykytilan arvioinnissa. Komponenttisalaatti kannustaa lapsia maistamaan salaatin eri osia yksittäin. Komponenttisalaatti on myös visuaalisesti houkuttelevampi. Ruoka on ollut monipuolista ja maistavaa. Aamupalat ja välipalat ovat olleet runsaat ja monipuoliset. Ruokakasvatus on yksi tärkeä painopiste varhaiskasvatuksessa. Henkilökunta puhuu ruuasta positiivisesti ja näyttää itse hyvää mallia ruokailussa. Lapset saavat itse kertoa minkä kokoisen annoksen ottavat (onko iso vai pieni nälkä). Ruokailutilanteissa myös yksilöllinen huomiointi on tärkeää, koska joillakin lapsilla tavoitteena on vain maistaminen ja totutteleminen erilaisiin makuihin. Tällaisilla lapsilla on ollut käytössä erilaisia palkkioita kuten ruokatimanteja.

Konneveden kunnan koulu on herkuton koulu ja kouluruokailussa on kasvisruokavaihtoehto joka päivä tarjolla. Pelkkiä kasvisruokapäiviä on lähes joka viikko, jolloin siis on tarjolla vai kasvisruokaa. Uusien ravitsemussuositusten myötä mm. makkararuokien määrää on vähennetty. Silloin tällöin on myös koululaisten toiveruokapäiviä. Konnevedellä ravitsemuskeskuksessa valmistettu ruoka on hyvää ja maistuvaa, josta kertoo vähäinen ruokahävikki. Jos kuitenkin ruokaa jää yli, niin henkilökunnalla on mahdollisuus ostaa sitä kotiin. Koulun ruokalasta lapsen tai nuoren on mahdollisuus saada turvaruokaa, joka on terveydellisin perustein myönnettävä erityisruokavaliokoulu- ja päiväkotiruokailussa. Turvaruokaa voidaan antaa kasvun ja kehityksen tueksi lapsille, joilla on vakavia syömisen haasteita ja jotka eivät pysty syömään tarjolla olevia ruokia. Turvaruoka takaa riittävän ravinnon- ja energiansaannin päivän aikana, jolloin myös oppiminen ja toimiminen koulussa ja päiväkodissa onnistuu. Varhaiskasvatus ja koulu tekee yhteistyötä vanhempien sekä hyvinvointialueen neuvolan ja kouluterveydenhuollon kanssa, jos lasten tai nuorten ravitsemuksen tasosta nousee huolta.

Kouluterveyskysely	Konnevesi 2021	Konnevesi 2023	koko maa 2023
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista	31,4%	44,7%	29,7%
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista	44,9%	ei saatu tulosta	42,1%
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,4%	ei saatu tulosta	38,0%

Aikuisväestö

Työikäisen väestön ravitsemuksesta ei ole kuntakohtaista tietoa. Seurakunta yhteistyössä kauppojen kanssa tarjoaa vähävaraisille ruoka-apua. Ruokajaossa käy vaihtelevasti noin 18-28 henkilöä/kerta. Valtuustokauden aikana ruoka-apua saavien nuorten aikuisten ja lapsiperheiden määrä on kasvanut ja yksinasuvien määrä hieman vähentynyt. Päihteiden käyttöä havaittavissa noin puolella ruoka-apua saavista.

Ikääntyneiden ravitsemuksesta huolehtiminen siirtyi suurelta osin hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen, joten Konneveden kunnan ravitsemuksen edistäminen keskittyy suurelta osin lapsiin, nuoriin ja perheisiin. Kyläkydyt tarjoavat senioreille mahdollisuuden kerran viikossa kauppa-asioiden hoitoon ja kaupasta on mahdollisuus saada kauppakassipalvelua toimintakyvyn heiketessä. Senioreiden liikuntaryhmissä sivutaan ravitsemuksellisia asioita. Vuoden 2023 vanhustenviikolla ravitsemusasiat olivat keskiössä, jolloin vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui "Hyvää ruokaa ja ruokailoa yhdessä syöden" kampanjaan.

1.2.2 Liikunta

Liikuntapalvelut

Konneveden kunnan liikuntapalvelut on järjestetty jo pitkään erilaisten hankkeiden varassa. Liikuntakoordinaattorin tehtävä vakinaistettiin vuonna 2023, liikunnanohjaaja toimii määräaikaisena hanketyöntekijänä.

Yks-kaks-kolme, Konnevesi kuntoon! 1.1.2021-31.3.2022. Koronan vaikutti vuosina 21-22, jolloin toiminta oli välillä tauolla ja ihmiset pysyttelivät kotona.

- Työikäisten liikuntaneuvonnan markkinointi, kehittäminen
- ikäihmisten liikuntaneuvonnan käynnistäminen
- Inbody- kehonkoostumusmittari hankittiin
- Skeittialue 2021, monitoimikenttä 2022

Yks-kaks-kolme, Konnevesi kuntoon, jatkohanke 1.4.2022-28.2.2023

- Urheiluseuran toiminnan elpyminen
- Liikuntaneuvonnan kehittäminen

KKK- Kaikki kuntoon Konnevedellä 01.01.2024 - 31.12.2025

- Työikäisten fyysisen kunnan mittaaminen ja kohentaminen
- Elintapamuutosryhmien käynnistäminen
- "liikuttava" etsivä vanhustyö

Liikuntatoimi tekee tiivistä yhteistyötä Konneveden urheilijoiden ja kansalaisopiston kanssa mm. yhteisen liikuntakalenterin muodossa. Tällä varmistetaan se, että liikuntapalveluita on tarjolla kaikenikäisille ja päällekkäisiä palveluita vältetään.

Liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä myös monien muiden tahojen kanssa mm.

- Konneveden lukio (lukiolaisten terveystuntomittaukset syksyllä 2024 yhdessä lukion liikunnanopettajan kanssa. Lukiolaisille tarjottu lajikokeiluina mm. vesijumppaa sekä toiminnallista treeniä)
- Konneveden vanhus- ja vammaisneuvosto (Vanhustenviikon suunnittelu ja toteutus)
- Keski- Suomen hyvinvointialue (lastenneuvola: vauvalahjat sekä perheiden liikuntaneuvonnan esittelyä, fysioterapeutti: kunnan liikuntatarjottimen esittelyä, tiivistä yhteistyötä liikuntalähetteen kanssa, toimintakeskuksen kuntosali, hyvinvointi-illan suunnittelut ja toteutus)
- Kunnan kirjasto (hyvinvointitestejä kirjastolla, kauhukirjasto, tonttupolku, hyvinvointi-ilta, harrastusmessut)
- Konneveden varhaiskasvatus (mehuhetki Metsäpolulla keväisin ja syksyisin, uimajuttuja terapia-alla marras-joulukuu, keväisin maksuttomat uimakoulu 5-vuotiaille (5 pv), liikunnallisia tapahtumia pitkin vuotta)
- Konneveden 4h (tonttupolku, tapahtumien järjestäminen ja suunnittelu)
- Konneveden elinvoimayhtiö, Konneveden yrittäjät ry. (liikuntapalveluiden esittelyä, maksuttomia hyvinvointitestejä konnevetisille yrityksille, Yrittäjien Kovan kunnan Konnevesi- liikuntahaaste lokamarraskuu)
- Laukaan seurakunta (liikuntakoordinaattorin vierailu hyvän mielen piirissä)
- Tiivistä lähes päivittäistä yhteistyötä Etsivän nuorisotyöntekijän sekä NUKO Nuorten työpajan kanssa (mm. erilaisten tapahtumien järjestäminen)

Liikuntatoimen palvelut ja käyttäjämäärät vuonna 2024:

Vuonna 2024 keväällä viikoittaiseen toimintaan osallistui n. 140 hlöä, josta miehiä oli n. 20 kpl ja syksyllä viikoittaiseen toimintaan osallistui n. 200 hlöä, josta miehiä n. 40 kpl. Liikuntaneuvonta asiakkaita oli 16. Maksutonta liikuntaneuvontaa on tarjolla kaikenikäisille ja sen markkinointia on tehostettu. Myös kaikille kutsuntaikäisille tarjotaan liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnan osalta yhteistyötä K-S hyvinvointialueen kanssa kehitetään edelleen.

Toiminta koostui keväällä 2024 seuraavanlaisesti: 8 ohjattua vesijumpparyhmää (56 hlö), Hytölän kokokehontreeni (12 hlö), omaishoidettavien jumpparyhmä (3 hlö), senioreiden ohjattu kuntosali (8 hlö), 2 Ahaa Aivotreeni-ryhmää (16 hlö), vertaisohjaajien vetämänä päiväkävely (5) ja sulkapallo (8), ukkojumppa (14), senioreiden tuolijumppa (8), joka toinen viikko kokoontuva erityislasten liikkakerho terapia-altaalla (7), kaikille kunnan 5-vuotiaille tarjottu maksuton 5 pvn uimakoulu, työttömien avoin, maksuton kuntosali (ei saanut jatkoa enää syksyllä vähäisen osallistujamäärän vuoksi), perhepuhulat 1 krt/kk, toimintakeskuksen kuntosali. Lisäksi erilaisia tapahtumia, tempauksia (mm. kuntalaisille kävely/juoksuhaaste, mihin osallistui lähes 70 kuntalaista, hyvinvointi-ilta, Metsäpolun meuhetki päiväkodilla, kesän uimakoulu).

Syksy 2024: 12 ohjattua vesijumpparyhmää (84 hlö), toiminnallinen ulkotreeni (23 hlö), ukkojumppa (17 hlö), seniorisyke- jumppa (9hlö), AquaKickRock- aikuisten vesijumppa (7hlö), seniori- miesten ohjattu kuntosali (7 hlö), seniorinaisten ohjattu kuntosali (9 hlö), senioreiden tuolijumppa (17 hlö), omaishoidettavien jumpparyhmä (2hlö), vertaisohjaajien vetämänä päiväkävely (5 hlö), rollaattorilenkki (6 hlö), sulkapallo (7 hlö), avantolenkkiryhmä (8 hlö), intervallikävelyryhmä (6 hlö), joka toinen viikko kokoontuva erityislasten liikkakerho terapia-altaalla (8hlö), perhepuhula 1 krt/vko, toimintakeskuksen kuntosali. Lisäksi erilaiset tapahtumia ja tempauksia (mm. yrittäjien liikuntahaaste yhteistyössä elinvoimayhtiön kanssa, kauhukirjasto, tonttupolku, Vanhustenviikko).

Liikuntapaikat

[Lipas](#) liikuntapaikkatilastojen mukaan Konnevedellä on 80 erilaista liikuntapaikkaa ja reitistöjä 98 kilometrin verran. Tämä tilasto sisältää kaikki sisä- ja ulkoliikuntapaikat (ml. luontopolut, kodat, laavut). Viimeisimmän valtuustokauden aikana on rakennettu skeittiparkki, monitoimikenttä ja kunnostettu yleisurheilukentän juoksurata. Keväällä 2025 kunnalle myönnettiin Suomi Liikkeelle -avustusta Konneveden kirkonkylän alueen lähiliikunta- ja virkistyspaikkojen kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena on parantaa liikunta- ja ulkoilureittien käytettävyyttä ja saavutettavuutta, tukea ympärivuotista käyttöä sekä tarjota vaihtoehtoja eri ikäisille ja tasoille liikkujille.

Sisäliikuntatilojen käyttö vuonna 2024:

- terapia-allas 20 h omatoimivuoroja/ viikko
- palloilusali 12 h omatoimivuoroja/viikko
- lisakinsali 9 h omatoimivuoroja/viikko

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatukseen tehdään liikunnan vuosikello, joka tulee voimaan uuden toimintakauden alussa. Siinä otetaan huomioon monipuolisen liikunnan tarjonta lapsille suunnitelmallisesti. Varhaiskasvatukseen tehdään myös nykytilan arviointi liikunnan osalta keväällä 2025 ja tästä tulee jokavuotinen arviointityökalu, joka tehdään keväisin.

Liikunnallisia tapahtumia on ollut liikkuvan varhaiskasvatuksen tuomat seikkailuviikko Jekku Jänön kanssa sekä arkiliikunta seikkailuviikko. Seikkailuviikkoina on tehty ulos yhtenä päivänä liikuntarata iltapäiväulkoiluun, jolloin myös perheet ovat voineet kiertää sen kotiin lähtiessä. Digitaaliset oppimisympäristöt hankkeen kautta hiihtomaan ympäristöön tehtiin toiminnallinen satupolku, joka on ollut kuntalaisten käytössä viime vuoden toukokuusta alkaen.

Varhaiskasvatus on pyrkinyt tuomaan lapsikohtaisessa varhaiskasvatuskeskusteluissa ilmi kunnan tarjoamia liikuntatapahtumia kuten perhepuhulaa ja muuta toimintaa.

Liikkuva koulu

Syksystä 2021 lähtien Liikkuva koulu -toimintaa on ohjattu kahden koordinaattorin ja Liikkuva Konnevesi -tiimin voimin. Lisäksi toimintaan osallistuvat vahvasti välkkäriohjaajan tehtävää hoitava opettaja, koulun nuorisotyöntekijä sekä terveydenhoitaja.

Konnevesi toimi vuosina 2022–2023 Liikkuva koulu kehittäjäkuntana. Pilotin aikana Konnevedellä käynnistettiin ja toteutettiin seuraavia konkreettisia toimia:

- Välkäratoiminnan käynnistäminen (Oppilaista valitaan innokkaita liikkuja vertaisliikuttajiksi suunnittelemaan ja toteuttamaan liikuntavälituntien sisältöjä ja ohjaamaan välituntiliikuntatoimintoja. Yksi opettaja nimettiin toiminnasta vastaavaksi välkäriohjaajaksi.)
- Move! -polun rakentaminen (Kehitettiin reagoitumalli Move! -mittaustulosten käsittelyyn ja siihen, millaisia täsmätoimia tarjotaan huolta herättäviä tuloksia saaneille oppilaille. Tulokset käsitellään laajoissa terveystarkastuksissa ja terveydenhoitaja ohjaa huolta herättäviä tuloksia saaneet oppilaat Action-kerhoon, Kuntosalikerhoon, liikuntaneuvontaan ja/tai fysioterapiaan.)
- Liikkuva koulu –kirjausten lisääminen paikalliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan
- Liikkuvan koulun edustuksen jalkauttaminen kunnan yhteisölliseen opiskeluhoitoon (Move! - ja kouluterveyskyselyt käsitellään säännöllisesti yhteisöllisessä opiskeluhoitossa)
- Action –kerhon käynnistäminen 4.–6.-luokkien oppilaille
- Ohjatun kuntosalikerhon käynnistäminen 7.–9. -luokkien oppilaille
- Laajojen koulutusten järjestäminen opettajille toiminnallisten opetusmenetelmien käytöstä ja hyödyistä

Kaikki kehittäjäkuntapilotin aikana käynnistetyt toiminnot tulivat osaksi Liikkuvan koulumme toimintakulttuuria. Lisäksi Liikkuva Konnevesi –tiimi järjestää liikuntapäiviä ja koululaiskisoja sekä työskentelee toiminnallisuuden ja taukoliikunnan lisäämiseksi oppitunneilla mm. järjestämällä erilaisia tempauksia ja kampanjoita, sekä lisäämällä opettajien tietoisuutta aiheen tärkeydestä. Vuosina 2021–2024 on järjestetty esimerkiksi seuraavia tapahtumia ja kampanjoita: Konneveden yleisurheilukisat, säbävälkkäturnaukset, Unicef-kävelyt, talviliikuntapäivät, Salaliiketeoria -toiminnallisuus-kampanjat, lukion Liike freesaa –tapahtuma sekä pesisturnaukset. Näiden lisäksi toimintaamme ovat vakiintuneet päivittäiset pitkät liikuntavälitunnit.

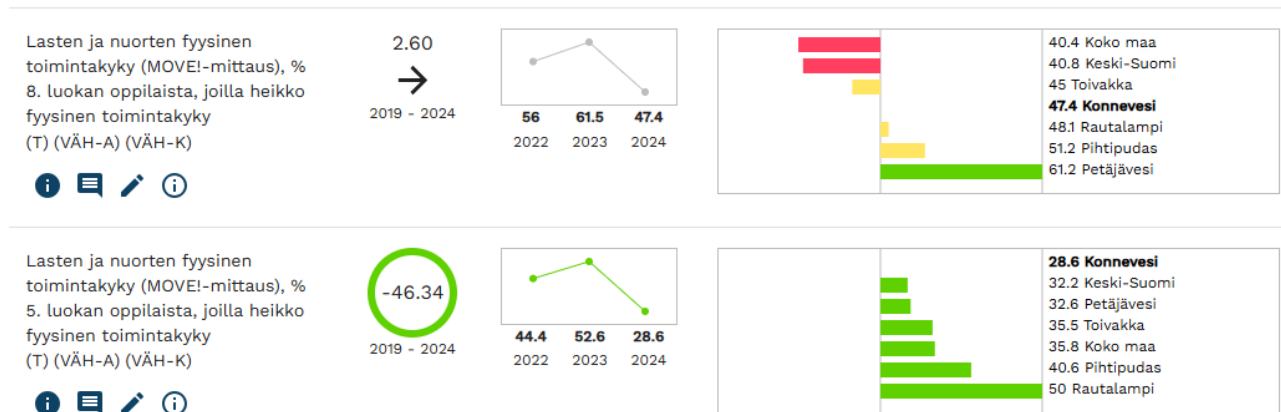
Lukuvuonna 2024–2025 pilotoimme Liikkuva koulu –hankkeen kautta KouluPT-toimintaa, jonka tavoitteena on tuoda liikuntaneuvonta osaksi perusopetusta. Lapunmäen yhtenäiskoululle on palkattu kahdeksi päiväksi viikossa KouluPT, jolla on liikunta-alan koulutus. Hän antaa liikuntaneuvontaa yksilöasiakkaille, osallistuu liikuntatunneille ja välituntiliikuntaan, on käytettävissä toiminnallisten oppituntien sekä taukoliikunnan toteutuksessa ja järjestää oppilaita liikuttavia tempauksia ja kampanjoita.

Lasten ja nuorten liikkumissuosituksessa suositellaan monipuolista, reipasta ja rasittavaa liikuttamista vähintään 60 minuuttia päivässä yksilölle sopivalla tavalla. Kouluterveyskyselystä käy ilmi, että valtaosa lapsista ja nuorista liikkuu liian vähän.

MOVE-mittaustulokset

"Syksyn 2024 valtakunnallisessa Move!-tiedonkeruussa mittausten perusteella koko Suomessa yhä harvemmalla 5.-luokkalaisella fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. 8.-luokkalaisilla tulokset ovat pysyneet edellisvuoden tasolla. Edelleen kuitenkin reilulla 38 prosentilla 5. ja 8. luokan oppilaista on fyysinen toimintakyky huolestuttavalla tasolla (Konnevedellä 37,5 %). Fyysisessä toimintakyvyssä on merkittäviä eroja kaupunkien ja maaseudun välillä. Kaupunkimaisissa kunnissa lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi parempi kuin maaseutumaisissa kunnissa. Edellisvuoteen verrattuna maaseutumaisissa kunnissa asuvien 8.-luokkalaisten tyttöjen tilanne on heikentynyt. Sen sijaan tiheimmin asutuilla alueilla ei ole tapahtunut muutoksia. Maaseutumaisissa kunnissa alhainen toimintakyky oli 50 prosentilla 8.-luokkalaisista tytöistä, kun kaupunkimaisissa kunnissa näin oli 41,6 prosentilla (Konnevedellä 50%) Tiedote 11.12.2024."

Vertailu MOVE-mittaustulosten kehityksestä ikäluokittain:

Kaikkien mitattujen saman ikäluokan 5. luokkalaisten tulokset 8.luokalla. Tuloksissa näkyvissä suurta vaihtelua kohorteittain. Vuonna 2024 kahdeksaluokkalaisten tulokset olivat huomattavasti parantuneet 5. luokalla mitattuihin tuloksiin nähden. Tulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Kokonaisuudessaan näyttää siltä, että kouluikäisten fyysisen toimintakyvyn positiivinen kehitys on alkanut. Osaltaan tähän on voinut vaikuttaa ne lukuisat liikkumisen ja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen kannustavat toimet, joita on toteutettu perheissä, kouluissa ja kunnissa eri puolella maata. Fyysiseen toimintakykyyn panostamista on syytä jatkaa, sillä se tukee niin yksilön kuin koko yhteiskunnan hyvinvointia.

	2018 -> 2021	2019 -> 2022	2020 -> 2023	2021 -> 2024
5. lk	33,3%	53,3%	26,7%	63%
8. lk	20%	56%	61,5%	47,4%

1.2.3 Lepo

Jokainen henkilö on ensisijaisesti vastuussa omasta levostaan ja palautumisestaan. Tämä tarkoittaa, että yksilön tulee huolehtia riittävästä unesta, terveellisestä ravinnosta ja stressinhallinnasta. On tärkeää, että vapaa-aika ei ole pelkkää suorittamista, vaan siihen sisältyy myös rentoutumista ja kii-reettömyyttä. Lasten ja nuorten osalta vanhempien tulisi luoda ja ylläpitää säännöllisiä nukkumaan-meno- ja heräämisrutiineja, jotka tukevat lasten ja nuorten riittävästä unesta, rajoittaa ruutuaikaa ja edistää fyysistä aktiivisuutta. Varhaiskasvatuksessa järjestetään päivittäin lepoetki. Koululta

löytyy rentoutushuone, jossa on divaani ja rauhoittava sisustus. Levon merkitys on otettu vanhempainilloissa esille ja suurin huolenaihe on lasten, nuorten ja vanhempien ruutuajan lisääntyminen sekä riippuvuus mobiililaitteista. Ikäraajat ovat syystä peleissä ja sovelluksissa.

Kouluterveyskyselyn mukaan noin kolmasosa lapsista ja nuorista nukkuu liian vähän.

Kouluterveyskysely	Konnevesi 2021	Konnevesi 2023	koko maa 2023
Kokee ettei nuku tarpeeksi 4. ja 5. lk	19%	33%	11%
Nukkuu arkisin alle 8h 8. ja 9. lk	33%	ei tulosta käytettävissä	36%

1.3 Päihdehaitoilta suojaava ja ehkäisevä toiminta

Ehkäisevä päihdetyö kunnassa keskittyy päihteiden käytön aiheuttamien haittojen ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen. Tämä työ perustuu lakiin ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015), joka velvoittaa kunnat luomaan rakenteet, jotka mahdollistavat ehkäisevän päihdetyön toteuttamisen. Kunnat keräävät tietoa päihteiden käytöstä, käyttötavoista ja vaikutuksista sekä jakavat tätä tietoa kuntalaisille. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta päihteiden käytön riskeistä ja vaikutuksista, jotta kuntalaiset voivat tehdä tietoon perustuvia valintoja. Konneveden kunnassa tätä tietoa laajemmin jaetaan hyvinvointikertomuksen välityksellä. Käytännön toimet ja työ keskittyvät lähinnä lapsiin, nuoriin ja perheisiin. Mutta kaikenlainen yhteistyö, osallistuminen ja tekeminen on ehkäisevää päihdetyötä parhaimmillaan, jota kunnassa onkin laajasti tarjolla erilaisten tapahtumien, harrastustoiminnan ja palveluiden kautta. Ehkäisevä päihdetyö on siis osa laajempaa hyvinvointityötä, joka tähtää koko yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantamiseen.

Kunnan nuorisotoimijoiden havaintojen mukaan Konneveden nuorison päihteiden käyttö mukailee pääsääntöisesti valtakunnallisia ilmiöitä, vaikkakin ilmiöt rantautuvat paikkakunnalle hiukan suuria kaupunkeja myöhemmin. Vuonna 2022 näkyvimpänä ilmiönä oli nuuska, joka näytteli suurta roolia etenkin 7. luokkalaisista ylöspäin olevien nuorten keskuudessa. Nikotiinipussien yleistyttyä nämä syrjäyttivät nuuskan, mutta vuonna 2024 sähkötupakka oli selkeästi suosituin tupakkatuote nuorten keskuudessa. Perinteisten savukkeiden käyttö nuorten keskuudessa on selkeästi ollut vähäisempää. Sähkötupakan yleistyttyä ensikokeilijoiden ikä laski siten, että nuorimmat sähkötupakkaa kokeilleet ovat olleet alle 6. luokan oppilaita. Yhä nuorempiin henkilöihin liittyvät ilmiöt huolestuttavat. Alkoholin suhteen tilastot ovat pysyneet hyvin pitkälti samana vuosien varrella. Myös alkoholin käytön suhteen paikkakunta noudattaa valtakunnallista suuntaa siten, että nuorten alkoholinkäyttö on vähentynyt ja kiinnostus myös päihteettömää elämää kohtaan on kasvanut. Diakoniatyössä näkyy jonkin verran alkoholin liiallisesta käytöstä johtuvat seuraukset perheissä. Huumausaineiden suhteen tilanne on rauhallinen, eikä merkittävää näyttöä huumausaineiden käytöstä ole.

Katsauksen tulokset on saatu vuosittain toteutetulla päihdekyselyllä, sekä kenttätyöllä 6. luokkalaisten ja sitä ylöspäin ikäisten oppilaiden keskuudessa niin koulun arjessa kuin vapaa-ajallakin. Ennaltaehkäisevää päihdetyötä toteutetaan kunnan nuorisotoimessa tarjoamalla vaihtoehtoista ajanvietettä sekä päihteettömiä tapahtumia paikallisille nuorille. Nuorisotalo Kukkulan perjantai-iltojen aukioloaika pidennettiin tunnilla juuri ennaltaehkäisevän päihdetyön toteutumisen näkökulmasta. Nuorisotoimen kautta myös järjestetään ehkäisevän päihdetyön viikolla moniammatillisesti päihdekasvatusteeman oppitunteja, joiden tavoitteena on lisätä nuorten tietämystä päihteiden käytön vaaroista ja vähentää käytön haittoja. Paikallisten nuorten keskustelukulttuuri päihteiden käytön osalta on hyvin avointa ja nuoret jakavat nuorisotyöntekijöille paljon ajatuksiaan päihteisiin liittyen.

Myös etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja tekee merkittävää ehkäisevää päihdetyötä, sillä päihteiden käyttö on tiiviisti yhteydessä juurisyiden ehkäisyyn kuten koulupudokkuuden, nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Ehkäisevän päihdetyön muita kuin varsinaisia päihteiden käytön teemoja käsitellään tarkemmin muissa Konneveden kunnan hyvinvoinnin painopisteiden osaluissa.

1.4 Sosiaalinen hyvinvointi ja osallisuus

Sosiaalinen hyvinvointi tarkoittaa yksilön kokemusta siitä, että hän on osa yhteisöä ja että hänen tarpeensa ja oikeutensa tulevat huomioiduiksi. Se sisältää muun muassa seuraavat osa-alueet: mielen hyvinvointi, hyvät ihmissuhteet ja sosiaalinen tuki sekä mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa yhteisön toimintaan sekä päätöksentekoon. Koulutus ja työ ovat tärkeä osa tätä, sillä sosiaalinen hyvinvointi ja osallisuus ovat vahvasti yhteydessä yksilön yhteiskunnalliseen asemaan.

Lapset nuoret ja perheet

Sekä varhaiskasvatuksessa että koulussa on alettu kiinnittämään enemmän huomiota lasten ja nuorten tunnetaitojen kehittymiseen. Varhaiskasvatuksessa on käytössä Zones of regulation menetelmä, joka on systemaattinen, kognitiivinen lähestymistapa, jonka tavoitteena on opettaa lapselle tunnetilojen ja vireystason itsesäätelyä.

Suurin osa lapsista ja nuorista on elämäänsä tyytyväisiä. Nuorten mielen hyvinvoinnin tila on kuitenkin huolestuttava, sillä mielenterveysongelmat, kuten masennus ja ahdistus, ovat yleistyneet merkittävästi viime vuosina. Vaikka Suomessa suurin osa nuorista kokee terveytensä hyväksi, noin joka neljäs nuori kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (v. 2021 Konnevedellä 19,1%, v. 2023 ei saatu tuloksia, HYTE-kerroin indikaattori). Masennuksesta ja ahdistuksesta puhutaan enemmän ja ne ovat saaneet enemmän näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa. Tämä voi johtaa siihen, että nuoret tunnistavat oireensa paremmin ja hakevat apua, mutta samalla se voi myös lisätä ongelmien esiintyvyyttä.

Resilienssi, eli kyky selviytyä vastoinkäymisistä ja palautua niistä, on monilla nuorilla matala. Tämä voi johtua monista tekijöistä, kuten jatkuvasta stressistä, sosiaalisen tuen puutteesta ja elämänhallinnan ongelmista. Matala resilienssi voi tehdä nuorista alttiimpia mielenterveysongelmille ja vaikeuttaa heidän kykyään selviytyä arjen haasteista. Matala resilienssi näkyy käytännössä mm. koulun arkityössä.

Kouluterveyskysely	Konnevesi 2021	Konnevesi 2023	koko maa 2023
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista	78,4%	66,7%	85,1%
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	67,3%	ei saatu tuloksia	65,7%
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista	28,8%	34,0%	23,4%

Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, % 8. ja 9. luokan oppilaista	34,7%	ei saatu tuloksia	25,5%
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	22,4%	ei saatu tuloksia	21,4%
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista	ei saatu tuloksia	10,6%	3,9%
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	16,3%	ei saatu tuloksia	15,0%

Koulunuorisotyö on toiminut Konnevedellä vuodesta 2021 AVI:n rahoituksella. Työnkuvaan ovat kuuluneet AVI:n rahoitushakemuksen kuvauksen mukaisesti nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja osallisuuden vahvistaminen, ryhmä- ja vertaissuhteiden tukeminen ja vahvistaminen sekä koronapandemian aiheuttamien kielteisten haittojen lievittäminen. Toiminnan raameja ovat lisäksi ohjanneet mm. nuorisolaki ja paikallinen opetussuunnitelma. Kiteytettynä nuorisotyön tavoitteena on kasvattaa tämän päivän nuorista parempia vanhempia.

Nuorten osallisuutta on tuettu perustamalla kuntaan nuorisovaltuusto ja olemalla tämän tukena toimintaa käynnistäessä. Kaudella 2022 on jäseniä ollut 7 ja 2024 jäseniä on ollut 5. Ensimmäisellä kaudellaan NUVA oli selvittämässä, minkälaisia uudistuksia nuoriso kaipaisi aktiivisen elämäntavan tueksi. Näiden selvitysten pohjalta nousi esiin toive skeittiparkista, joka nuorisovaltuuston aloitteesta rakennettiinkin Lapunmäen yhtenäiskoulun yhteyteen.

Koulunuorisotyöntekijä on ollut myös perusopetuksen sitouttavan kouluysteistyön (SKY) hankkeen pilottitoiminnassa, vuosina 2022–2024, toimien tällöin nimikkeellä kasvatusohjaaja. Tässä toiminnassa on kehitetty sitouttavaa kouluysteistyötä mahdollistavia hallinnollisia, rakenteellisia ja pedagogisia ratkaisuja. Hankkeen myötä Lapunmäen yhtenäiskoululle on kehitetty mm. poissaoloihin puuttumisen malli, sekä ohjattu erinäisiä pienryhmiä, joiden tavoitteena on ollut tukea opiskelijoita koulun arjessa ja siten sitouttaa heitä kouluntoimintaan, vähentäen näin poissaoloja.

Etsivä nuorisotyö on mukana nuoren ihmisen elämään, opiskeluun, varusmiespalvelukseen ja työelämään liittyvissä pienissä ja suurissa pohdinnoissa. Etsivän nuorisotyön tavoite on auttaa nuorta ihmistä selviämään elämässä olevista haasteista. Etsivän nuorisotyön toiminta lähtee nuoren oman kertomuksen pohjalta, tyhjältä pöydältä ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Etsivän nuorisotyön tehtävä on varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itsenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan 15–29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat arjessaan tukea sekä näkymiä tulevaisuuteen.

Yhteydenottopyynnot etsivässä nuorisotyössä

Par-tiedonkeruu ohjelma	2021	2022	2023	2024
yhteydenottopyynnot	27 kpl	27 kpl	35 kpl	43 kpl
tavoitettu	25	27	35	43
yhteydenottopyynnot suhteessa 15-28v määrään	10%	10,9%	14%	17,34%

Yhteydenottopyynnot ovat selkeästi lisääntyneet. Kertooko se sitten nuorten tuen tarpeen lisääntymisestä vai onko etsivän nuorisotyön tunnettavuus ja pysyvyys kunnassa tuonut myös oman lisän? Yhteydenottopyynnot tulevat useimmiten suorina yhteydenottoina. Asiakkaita ohjautuu myös sosi- ja terveystalveluiden, oppilaitosten, nuorisotyön ja muiden viranomaisten kautta.

Mielenterveyden hoito, ohjattu tai olemassa oleva toimenpide

2021	2022	2023	2024
12 kpl, 48% tavoitteista	6 kpl, 22,2% tavoitteista	11 kpl, 31,4% tavoitteista	11 kpl, 25,6% tavoitteista

Tämän tilaston mukaan mielenterveyden haasteet on vähentyneet, toki tässä on vertailukohteena vain etsivän nuorisotyön asiakkuudessa olevat nuoret.

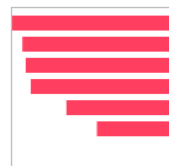
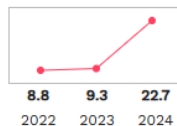
Työttömyys/syrjäytymisriski

Nuorisotilastot	2021	2022	2023	2024
15-28v suhteessa asukaslukuun	10,48%	9,84%	10,00%	10,20%
15-28 vuotiaat/asukasluku	271/2586	248/2521	250/2499	248/2441
alle 25v työttömät	11	6	7	15
syrjäytymisriskissä	42	26	38	ei vielä tietoa

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (T)

2019 - 2024

13.2 Koko maa
13.8 Petäjävesi
14 Toivakka
14.3 Rautalampi
16.4 Pihlpuudas
18.2 Keski-Suomi
22.7 Konnevesi

Nuorisotyöttömyys on kasvanut vuoden 2024 aikana, koska kunnassa ei ole nuorille töitä tarjolla. Konnevedellä on huonosti tarjolla pieniä ja edullisia asuntoja nuorille. Työssäkäyvät ja työtä etsivät nuoret muuttavat muualle. Joillakin nuorilla on myös hyvin matalat tavoitteet omalle elämälle, joihin ei kuulu opiskelu tai työssäkäynti.

Vanhemmuuden tukea on lisätty tämän valtuustokauden aikana. Perhekeskustoiminta on saatu käyntiin ja vanhemmuuden tukipysäkit yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Vanhemmille järjestetään vanhempainiltoja sekä koulussa että varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen, esikoululaisten ja 1-3. luokkalaisten vanhempainiltoihin vanhemmat osallistuvat aktiivisesti, mutta tätä vanhempien lasten vanhempainiltoihin osallistumisaktiivisuus laskee. Kunnassa on

järjestetty myös hyvinvointiteemaisia kaikille vanhemmille tarkoitettu vanhempainiltoja, joihin on osallistunut vain 8-18 vanhempaa n. 450 kutsutusta vanhemmasta.

Aikuisväestö

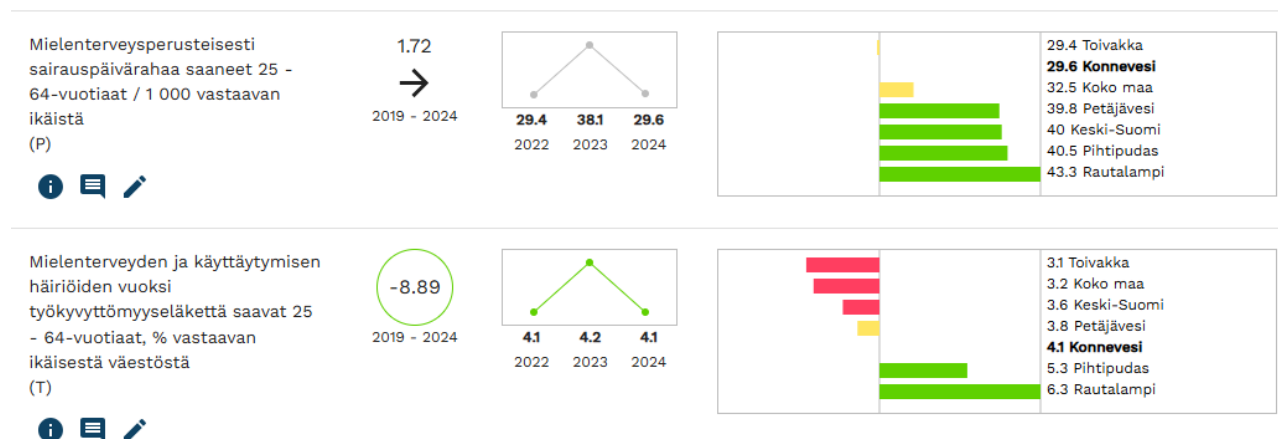
sotka.net	2021	2025
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	55,0%	58,8%

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa ei mittaa validisti yleistä osallisuutta, sillä ihmiset osallistuvat yhteiskunnalliseen elämään lukemattomilla eri tavoilla esim. osallistumalla ei-poliittiseen yhdistystoimintaan tai erilaisiin joukkoharrastuksiin. Edustuksellisen demokratian peruslähtökohta on, että kaikki osallistuvat päätöksentekoon, sillä osallistuminen ruokkii myös vastuun tunnetta yhteiskunnasta. (Sotka.net ind. 3076). Keväällä 2025 Konneveden kunta teki onnistuneen markkinointikampanjan äänestysaktiivisuuden nostamiseksi. Äänestysaktiivisuus nousi 3,8%.

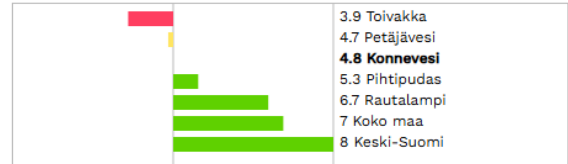
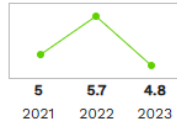
Kuntalaisaloitteita kuntaan tulee hyvin vähän. Vuonna 2021 saapui kaksi kuntalaisaloitetta ja vuonna 2022 saapui yksi aloite. Tämän jälkeen kuntaan ei ole saapunut aloitteita.

Konneveden kunta on monin tavoin osallistanut kuntalaisia palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen mm. toripuiston uudistamisessa, väentalon kehittämisessä, sivistystoimen palveluverkkoselvityksessä sekä skeittiparkin rakentamisessa. Osallistamisen muodot ovat olleet asukasillat, erilaiset kyselyt sekä nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston kautta vaikuttaminen. Konnevedellä järjestetään myös monenlaisia tapahtumia ja tapahtumatarjontaa on kaikille ikäryhmille. Yksi suosituimmista tapahtumista on joulunavaus, jossa käy yli 600 henkilöä.

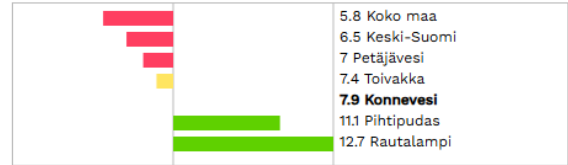
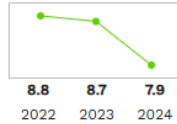
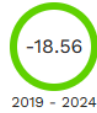
Aikuisväestön mielen hyvinvointi näyttää pysyneen tilastojen valossa samankaltaisena tämän valtuustokauden aikana. Diakonityössä on kuitenkin alkanut ikäihmisten mielen hyvinvointi huolestuttamaan vuoden 2024 aikana. Työllisyyteen liittyvät asiat on esitetty elinvoimaosiossa. Perustointitulotukea ja työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä on pysynyt samankaltaisena koko valtuustokauden aikana.

Perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (T)

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (T) (HYTE-K)

Voimaa vertaisuudesta hanke käynnistyi Konnevedellä 24.4.2024. Voimaa Vertaisuudesta -hanke on Ilona ry:n alla toimiva STEA:n rahoittama hanke vuosille 2024-2026, jonka toiminta-alueena on Keski-Suomi. Hanke on matalankynnyksen ryhmätoimintaa, jossa teemoitellut ryhmät aloittavat toiminnan hanketyöntekijän ohjauksessa. Kaikkiaan vuonna 2024 Konnevedellä järjestettiin 78 ryhmäkokoontumista erilaisten aktiviteettien merkeissä. Näihin ryhmiin osallistui 326 henkilöä. Osallistujien ikä vaihteli 18 vuodesta 65 vuoteen. Ryhmien teemoina olivat liikunta, luonto, kädentaidot ja eränkäynti. Tällä hetkellä Konnevedellä toimii kaksi ryhmää työttömien kuntosaliryhmä ja hyvinvointialueen toimintakeskuksen ja kuntouttavan työtoiminnan kanssa toteutettava luonto- ja liikuntaryhmä.

Eläkeläis- ja muut järjestöt sekä kansalaisopisto toteuttavat arvokasta ja laadukasta asukkaiden osallisuutta lisäävää toimintaa. Konneveden kunta on jakanut vuosittain 30 000 euroa järjestöjen toiminta-avustuksia. Vuonna 2024 toiminta-avustuksia jaettiin yhteensä 17 eri järjestölle. Suurimmat toiminta-avustusten saajajärjestöt ovat Konneveden 4H-yhdistys ry sekä Konneveden Urheilijat ry. Vuonna 2025 toiminta-avustuksia haki yhteensä 13 eri järjestöä. Lisäksi järjestöjen on mahdollista hakea pitkin vuotta kohde- ja tapahtuma-avustuksia.

Senioreille osallisuutta ja toimintakykyä edistävää toimintaa on tarjolla lähes joka päivä, joko kunnan vapaa-aikatoimen, kansalaisopiston tai eläkeläisjärjestöjen toimesta. Senioreista muutamia on koulutettu vertaisohjaajiksi ja vertaisohjatut tapahtumat toteutuvat tällä hetkellä päiväkävelyjen ja sulkapallon muodossa. Seniorineuvola (K-S hyvinvointialueen toimintaa) on avoinna joka kolmas viikko. Kuntouttava päivätoiminta tapahtuu Hankasalmella ja kokemustiedon mukaan konnevetisillä senioreilla ei ole halukkuutta lähteä Hankasalmelle asti tähän toimintaan. Seniorikeskustoiminnan käynnistäminen yhteistyössä K-S hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa on vielä suunnittelu- vaiheessa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on aktivoitunut viimeisen valtuustokauden aikana toteuttamalla esitteistömyyskävelyitä, osallistumalla eri tapahtumiin ja järjestämällä itse tapahtumia. Vanhusten- viikko ovat yksi keskeisimmistä tapahtumista vuosittain. Vanhustenviikon tapahtumat järjestetään yhteistyössä seurakunnan, eläkeläisjärjestöjen, kirjaston ja vapaa-aikatoimen kanssa. Esimerkiksi vuoden 2023 Tapani Kiminkisen vierailu Konnevedellä keräsi paikalle lähes 100 senioria. Myös Satu ja Arto Rantasen kirkkokonsertit ovat olleet suosittuja (v. 2023, 2024). Joulun alla 2024 vanhus- ja vammaisneuvosto tarjosi torttukahvit senioreille ja tapahtuma keräsi paikalle yli 60 senioria.

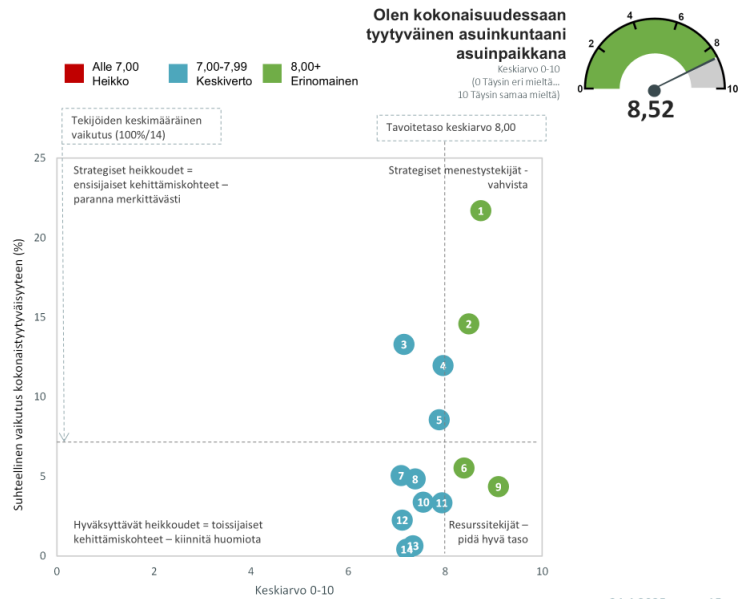
1.5 Turvallinen Konnevesi elää ja asua

Konneveden kunta teetti asukastutkimuksen vuonna 2023, jonka yhdeksi resurssitekijäksi muodostui turvallisuus. Kunnassa on lasten ja nuorten hyvä asua. Kuntalaiset kokivat elinympäristön viihtyisäksi ja voivat hyvin Konnevedellä. Poliisi on myös todennut, että " yleinen järjestys ja turvallisuus sekä rikostilanne on hallinnassa".

taloustutkimus Konnevesi

Kuntien Asukaskokemus 2023 / Konnevesi / TM & KPT

Konnevesi vahvuudet ja kehittämiskohteet

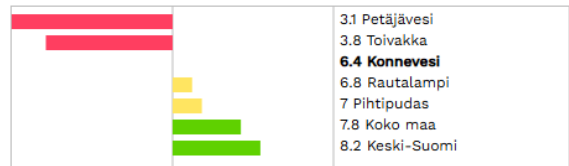
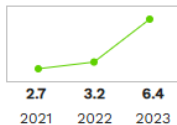

24.4.2025 15

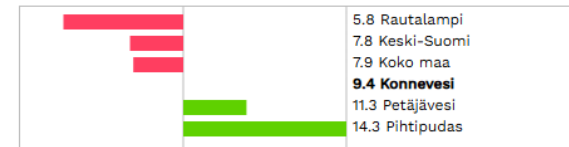
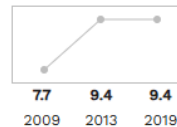
Väkivalta ja rikollisuus

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat vuonna 2023 ollut nousussa, silti Konnevedellä tapahtuu ko. rikoksia keskivertoa vähemmän kuin koko maassa tai Keski-Suomessa. Kouluterveyskyselyn mukaan koulukiusaamista on lasten ja nuorten kokemuksen mukaan keskivertoa enemmän (Huom! 8. ja 9. luokkalaisten tulokset puuttuvat vuodelta 2023 pienen ikäryhmän vuoksi).

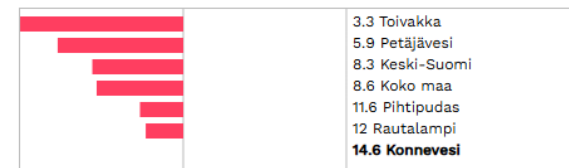
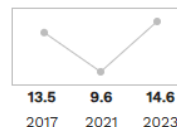
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (P) (VÄH-K)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (VÄH-K)

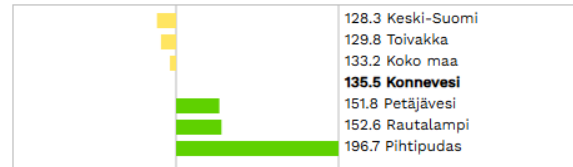
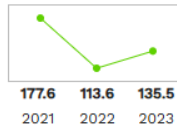
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) (VÄH-K)

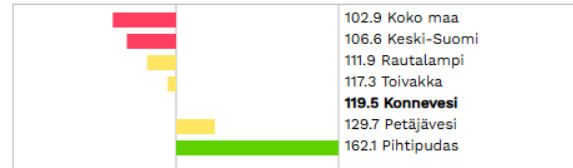
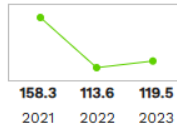
Tapaturmat ja onnettomuudet

Koti ja vapaa-ajan tapaturmiin sekä kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot ovat olleet vähemmän pään, mutta niitä on kuitenkin hieman keskivertoa enemmän kuin koko maassa. **Huomion-arvoista on kuitenkin, että Konnevedellä yli 65 vuotiaiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot ovat vertailtavien alueiden pienin** (vaikuttaa Hyte-kertoimeen). Tätä selittää aktiiviset seniorit ja laadukas senioriliikuntatarjonta sekä senioreille tarjottu liikuntaneuvonta. Konnevedellä on myös toiminut pitkään yksi ja sama lääkäri sekä hoitajat, jotka tuntevat asiakaskunnan hyvin. Sosiaali- ja terveydenhoidon palvelut ovat olleet toistaiseksi hyvin saavutettavissa. Iäkkäiden kaatumisen ehkäisyssä merkittävimmät tekijät ovat liikunta, monipuolinen ja terveellinen ravinto, toimivat sosiaali- ja terveystalot, turvallinen elinympäristö ja asianmukaiset jalkineet sekä apuvälineet. Neljäs ja viidesluokkalaisten koulutapaturmia vuonna 2023 sattui vertailtavista alueista vähiten (8. ja 9. lk tuloksia ei saatu). Liikennevahinkojen ja niistä saatujen henkilökorvauksien määrä on pysynyt melko stabiilina. Syksyisin Konnevedellä vietetään liikenneturvallisuusviikkoa ja nuorisotyössä liikenneturvallisuustyötä toteutetaan nuorten kanssa keskustellen ja heitä kuunnellen. Varhaiskasvatuksessa on järjestetty turvallisuuteen liittyviä tapahtumia yhteistyössä poliisin ja pelastuslaitoksen kanssa.

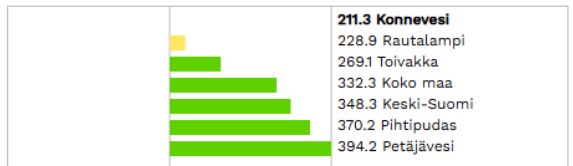
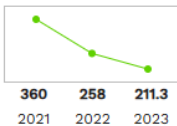
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta
(T)

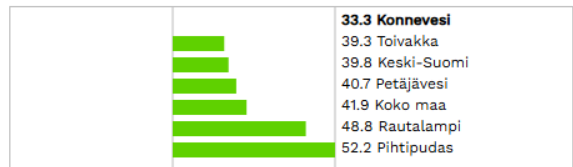
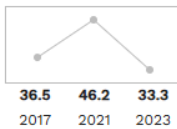
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta
(T)

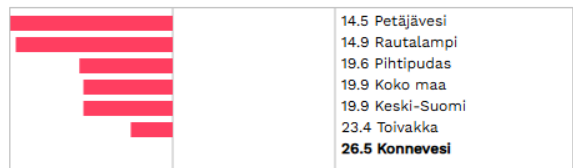
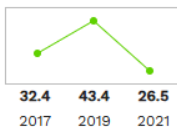
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
(P) (VÄH-A) (VÄH-K) (HYTE-K)

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista
(T)

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista
(T)

Konnevesi (OTI)	2021	2022	2023
Liikennevahinkojen määrä	34	27	23
Henkilökorvauksia saaneiden määrä	8	9	8

Turvallinen elinympäristö

Omaisuusrikoksia Konnevedellä tapahtuu vähän. Huumausainerikoksia on vuoden 2019 jälkeen tapahtunut niin vähän, että ne eivät nouse tilastoihin. Vuonna 2021 vanhempien liiallinen alkoholin käyttö on aiheuttanut haittaa vertailtavien alueiden eniten 8. ja 9. luokkalaisille lapsille, mutta vuonna 2023 emme saaneet uusia vertailtavia tuloksia kouluterveyskyselystä. 3. ja 4. luokkalaisten lasten osalta vastaavaa kokemusta on niin vähän tai ei olleenkkaan, jottei nämä tulokset nouse tilastoihin.

Juurisyyt

Juurisyyistä enemmän muissa osioissa, joiden ehkäisyssä vanhempien lisäksi koulut ja nuorisotoimi ovat merkittävässä roolissa.

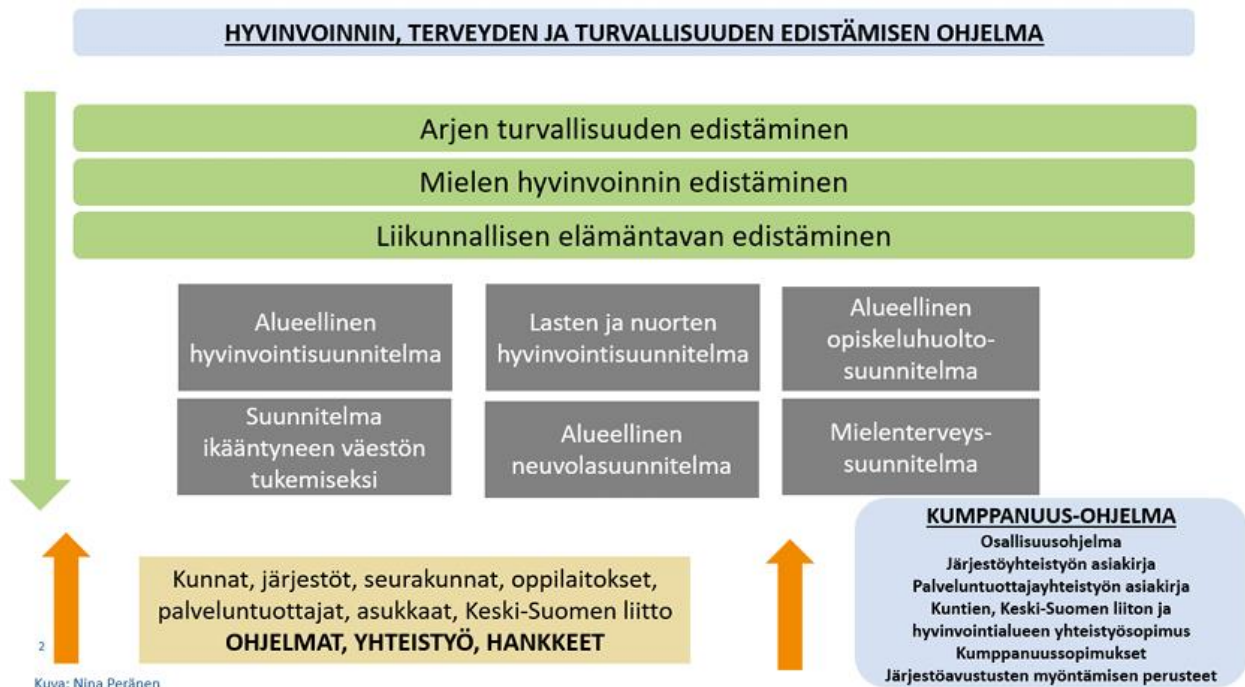

2 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategia

Keski-Suomen hyvinvointialueen [Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024-2025](#) hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.5.2024. Suunnitelmassa hyvinvoinnin painopisteet ovat 1) arjen turvallisuuden edistämässä, 2) mielen hyvinvoinnin edistämässä sekä 3) liikunnallisen elämäntavan edistämässä.

Kuva 1 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmakokonaisuudet

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025](#)

[Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2024-2025](#)

[Suunnitelma ikääntyneen väen tukemiseksi 2024-2025](#)

[Alueellinen neuvolasuunnitelma 2023-2025](#)

Mielenterveysuunnitelma (ei ole vielä valmistunut)

Keski-Suomen hyvinvointialueen alueellisen laajan hyvinvointikertomuksen hyväksyi aluevaltuusto 20.3.2025

<https://hyvaks-d10julk.oncloudos.com/kokous/2025203-9-41421.PDF>

Lakisääteiset vuosittaiset hyvinvointineuvottelut

käytiin ensimmäisen kerran 24.11.2023 ja toisen kerran useamman kunnan (Hankasalmi, Laukaa, Konnevesi, Äänekoski) yhteisneuvotteluna Laukaassa 26.9.2024

Konnevesi – Kuntakortti

Vuoden 2024 neuvottelut keskittyivät teemoihin: perhekeskus, seniorikeskus ja hyte-tarjotin, joista hyvinvointialueen laatima koonti:

Perhekeskustoimintamalli

Ilmiöt ja tavoitteet

- Mielen hyvinvoinnin haasteet nuorilla (yksinäisyys, ahdistus, osallisuus)
- Sosiaalisen median vaikutus ja kiusaaminen somessa
- Lasten ja nuorten itsetunnon vahvistaminen ja puheeksi ottamisen kulttuurin vahvistaminen
- Päihteiden ja nikotiinituotteiden käytön muutokset
- Vanhemmuuden tuki (arjen rutiinit, some, liikunta)
- Koko kylä kasvattaa periaatteen edistäminen, yhteisöllisyys
- Perheiden taloudellinen tilanne
- Lähisuhdeväkivalta
- Sukupolvien eriytyminen, oireiden ja ongelmien kasautuminen sekä ylisukupolvisuus
- Liikunta vähenee reilusti yläkouluun siirtyessä, koulukyydit

Yhteistyö ja toimenpiteet

- Nuorten osallisuuden parantaminen eri tavoin
- Apua päihteiden ja nikotiinituotteiden käytön lopettamiseen alaikäisille
- Yhteistyö kouluympäristössä (mm. koulunuorisotyö, oppilashuolto)
- Paikalliset perhekeskustilat on tärkeitä ja niitä tulee olla kattavasti. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja tärkeä lisätä. Mahdollistetaan muiden perheiden kohtaaminen ja yhteinen tekeminen
- Perhekeskusten tunnettavuutta lisätään yhdessä
- Perhekeskukset tarjoaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää palvelua mitä korostetaan palveluohjauksessa. Tavoitteena edistää painopisteen siirtymistä ennaltaehkäisevään.
- Sukupolvien kohtaamista lisätään eri tavoin
- Arkiliikunnan lisääminen
- Maksuttomat ja edulliset harrastusmahdollisuudet

Perhekeskusverkostot ja yhdessä tekeminen koetaan tärkeäksi. Verkostot luo hyvän alustan ja ne kattavat jo koko Keski-Suomen

10 31.1.2025

Seniorikeskustoimintamalli

Ilmiöt ja tavoitteet

- Yksinäisyys, sosiaalisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen
- Haja-asutusalueet, pitkät välimatkat ja liikkumisen haasteet
- Kontaktin saaminen yksinäisiin ja passiivisiin
- Sukupolvien välisen kohtaamisen lisääminen
- Digitaalisten palveluiden puute ja pelko käyttää sähköisiä palveluita
- Saavutettavuus ja turvallisuuden tunne
- Toiminta ei saa leimata ihmisiä
- Yksilöllisen ohjauksen lisääminen (mm. liikunta, ravitsemus)
- Kaatumisten ennaltaehkäisy
- Ravitsemus

Yhteistyö ja toimenpiteet

- Etsivä vanhustyö, ihmisten kohtaaminen siellä missä ihmiset ovat luonnostaan
- Aktiiviset järjestöt ja kyläyhteisöt, toiminnan ja vapaaehtoistyön tukeminen sekä mahdollistaminen
- Kokoonmistilojen turvaaminen, ennakoluulottomuus tilojen käytössä, yhteistyö esim. kaupungit/ kauppakeskukset
- Tuki sähköisten palveluiden käyttöön ja tietoverkkojen katvealueiden huomioiminen
- Viestintään kiinnitettävä huomioita, että tietoa saavuttaa ihmiset. Painetun viestinnän merkitys edelleen huomattava
- Maksuttoman toiminnan tärkeys
- Työterveyden mukaan saaminen eläkkeelle jäämässä olevien kohdalla
- Fyysinen ympäristön tuettava liikkumista ja aktiivista elämää, turvallinen kotiympäristö
- Finger-toimintamallin hyödyntäminen

Seniorikeskusmalli konseptoidaan ja palvelumuotoillaan yhdessä: verkostotyö, yhteisövaikuttavuus, kumppanuudet, asiantuntijuuksien tunnistaminen ja yhdistäminen, kirjallinen sopimus yhteistyöstä

Palveluista ja toiminnoista tiedottaminen ja tiedottamisen rakenteet: kuntien sisällä, eri toimijoiden erilaiset kanavat ja tavat – sovittava yhteinen tapa ja sovitut käytännöt

11 31.1.2025

Hyvinvointitarjotin

Tekniikka ja valmiudet käyttöönottoon

- Tarjottimelle on tarvetta ja kiinnostusta
- Etenkin järjestöillä vaihtelevat valmiudet ja resurssi [Lähellä.fi](#) palvelun käyttöön, tukea tarvitaan
- Alueelliset erot ovat suuria. Löytyykö tarjottimelta sisältöä pieniltä paikkakunnilta
- Välimatkat, tarjonta, aktiiviset toimijat ja osallistujat
- Tervettä kriittistä tarkastelua uutta, digitaalista palvelua kohtaan ”Miksi niin paljon digitaalista; lisää työmäärää eikä tavoita kaikkia”

Kohderyhmät ja viestintä

- Yleinen vastaanotto oli positiivinen
- Tiedottamista ja viestintää tarvitaan paljon, koska asia uusi
- Hyvinvointitarjotin tarvitaan avuksi niille, jotka eivät itse löydä toimintoja /toimintaa.
- Mikä on työmäärä eri toimijoille, että omat tiedot saa tarjottimelle ja ne pysyvät ajan tasalla
- Paikallismedioilla, kauppojen/ kirjastojen ilmoitustauluilla edelleen iso rooli
- Hakutoimintojen oltava helppoja

Yhteistyö ja kehittäminen

- On keskeistä, että kaikki osapuolet kokevat hyötывänsä kokonaisuudesta
- Kunnilla omia tapahtumakalentereita ja uusia verkkosivuratkaisuja, joten PTV* ja hyvinvointitarjotin nähdään työllistävänä ja ehkä osin tarpeettomana
- PTV* tieto palveluista liian yleisellä tai ohuella tasolla
- Uusia integraatiomahdollisuuksia tarjottimelle kaivattiin (esim. kuntakalenterit)
- Ei toivotun sisällön poistaminen tärkeää
- Tarkempaan keskusteluun päästää vasta, kun tarjotin on valmis ja käyttäjät ovat siihen ehtineet tutustua
- Toimijoiden sitouttaminen vaatii tavoitteellista työtä ja selkeää prosessia

Panostaminen ennaltaehkäisevään ja kuntien toimintaa tukeviin ratkaisuihin hienoa. Hyvinvointitarjottimella voidaan saavuttaa merkittäviä hyötyjä kun saadaan toimimaan hyvin.

Neuvottelujen jälkeen hyvinvointitarjottimen julkaisupäiväksi vahvistunut 20.1.2025

KestäväKS hankkeessa kevät -25 on varattu käyttöönnoton tukemiseen sote-ammattilaisten keskuudessa ja yhteistyön vahvistamiseen kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.

12 31.1.2025

*PTV= palvelutietovaranto

3 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Ennaltaehkäisevä ja suunnitelmallinen työ kannattaa, joka näkyy HYTE-kertoimen nousussa. Helppo ja välitön yhteistyö eri toimialojen välillä tuottaa hyviä tuloksia. HYTE-käsitteen sekä eri toimialojen vastuiden ymmärrys on selkiytynyt valtuustokauden aikana. Tulevaisuudessa hyvinvointitoimikunta haluaisi pystyä vaikuttamaan valtion lisäosuuksien kohdentamiseen. HYTE-viestintään on tärkeää panostaa, myös kehittämiskohteiden osalta.

Konneveden haasteet ja kehittämiskohteet:

- vanhemmuuden tuki ja vahvistaminen (palvelujen ulkopuolinen toiminta vaikuttaa laajasti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin)
- lasten ja nuorten heikentynyt toimintakyky, resilienssi ja mielen hyvinvointi
- Konnevedellä on huonosti asuntoja tarjolla, erityisesti pieniä ja edullisia vuokra-asuntoja.

Konneveden vahvuudet ja voimavarat:

- työntekijöiden moniammatillinen ja sulava yhteistyö
- pieni, ihmissläheinen kunta, jokainen asukas tulee halutessaan kuulluksi
- laadukkaat peruspalvelut
- kunnan taloustilanne parantumassa
- jokaisen lapsen ja nuoren oppimista tuetaan valmistumiseen saakka
- kaikki nuoret tavoitetaan-väliinpuotoaminen ja syrjäytyminen vaikeaa
- päihde- ja muut ongelmat ilmenevät lievempinä ja viiveellä verrattuna suuriin kaupunkeihin
- aktiiviset seniorit ja korkea senioriliikunnan tavoitavuus
- kunnassa on turvallista elää, asua ja kasvattaa lapsia
- luonnonkaunis, hyvinvointia edistävä maaseutumainen ympäristö vesistöineen

4 Kertomuksen laatijat

Hyvinvointitoimikunta:

Kunnansihteeri Heli Lehtinen (hyvinvointikoordinaattori)

Erityisasiantuntija Jouko Hyppönen

Sivistystoimenjohtaja Kati Laine-Rissanen

Tekninen johtaja Markus Tiihanoff

Vapaa-aikasihteeri Vesa Jämsen

Liikuntakoordinaattori Anna Rossi/Liisa Kinnunen/Jenni Lappalainen

Rehtori Anna-Maria Nurmi, vs. rehtori Mari Jämsen

Luottamushenkilö Maarit Liimatainen

K-S Hyvinvointialueen edustaja Nina Peränen

Lisäksi kertomustyöhön on osallistunut mm. Riku Tulla/Elinvoimayhtiö Konneveden voima Oy, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisotyöntekijät, seurakunta, liikkuva koulu-koordinaattorit